

POKAZAĆ (1103) *vb pf*

o oraz drugie a jasne (w tym w o 1 r., w a 5 r. błędne znakowanie); w *inf* -ka- (293), -kã- (63); -kã- *LeszczRzecz, PaprPan* (2), *KochSz, OrzJan* (5), *CzahTr*, -ka- : -kã- *SarnUzn* (3:3), *GórnDworz* (24:7), *HistLan* (1:1), *KuczbKat* (5:1), *BudBib* (3:1), *BiałKaz* (1:2), *CzechRozm* (58:3), *Calag* (3:2), *SkarŻyw* (12:4), *CzechEp* (46:23), *NiemObr* (15:2), *SarnStat* (17:4); w pozostałych formach -kã- (691), -ka- (21); -kã- : -ka- *OpecŻyw* (2:2), *KromRozm III* (2:1), *BibRadz* (5:1), *GórnDworz* (46:1), *KuczbKat* (23:1), *WujJud* (20:1), *BiałKaz* (12:1), *BudNT* (9:1), *CzechRozm* (77:4), *SkarJedn* (13:2), *SkarŻyw* (64:3), *CzechEp* (89:1), *OrzJan* (6:1), *SarnStat* (38:1).

inf pokazać (365) [cf też POKAZAĆ SIĘ *inf*]. ◇ *fut* 1 sg pokążę (81). ◇ 2 sg pokążesz (16). ◇ 3 sg pokąże (96). ◇ 1 pl pokążemy (7), pokąże(m) (3); -emy *GrzegRóżn, RejPosRozpr, BiałKaz* (2), *StryjKron, SarnStat*; -(e)m *WierKróc, SkarKazSej* -emy : -(e)m *BudNT* (1:1); ~ -emy (1), -(e)my (6). ◇ 3 pl pokążą (24). ◇ *praet* 1 sg m pokążałem, -em, -m pokążał (49); -em (19), -ęm (1). ◇ 2 sg m pokążałeś, -eś, -ś pokążał (24). *f* -ś pokążała (1). ◇ 3 sg m pokążał (138). *f* pokążała (16). *n* pokążało (11). ◇ 1 pl m pers pokążalismy, pokążaliśmy, -smy pokążali (18), -chmy pokążali (2), -m pokążali (1), -śmy pokążały [autor o sobie] (1); -chmy : -m *WujJud* (2:1); -ali : -ały *BiałKaz* (2:1); ~ -smy (17), -śmy (2); -smy : -śmy *BiałKaz* (1:2). ◇ 2 pl m pers -ście pokążali (6). ◇ 3 pl m pers pokążali (30). *subst* pokążały (4). ◇ *imp* 2 sg pokąż (39), pokąży (1); pokąż : pokąży *OpecŻyw* (1:1). ◇ 3 sg niech(że), niechaj(że) pokąże (10). ◇ 1 pl pokążmy (2). ◇ 2 pl pokążcie (5) [w tym zapis: pokaście (1)]. ◇ 3 pl niech, niechaj(że) pokążą (7). ◇ *con* 1 sg m pokążałbym, bych pokążał (12), pokążałbym, bym pokążał (11); bych *ModrzBaz* (2), *SkarJedn, SkarŻyw, StryjKron* (2), *NiemObr* (2); bym *OrzRozm, KwiatKsiąż, CzechRozm* (4), *CzechEp, WujNT, CzahTr*; bych : bym *GórnDworz* (3:1), *BudNT* (1:1). ◇ 2 sg m byś pokążał (4), by pokążał (1) *Strum*. ◇ 3 sg m by pokążał (55). *f* by pokążała (4). *n* by pokążało (3). ◇ 1 pl m pers byśmy pokążali (4), bychmy pokążali (1) *MWilcHist*. ◇ 2 pl m pers byście pokążali (2). ◇ 3 pl m pers by pokążali (18). *subst* by pokążały (1), by pokążali [cum N pl: wymowki] *MycPrz* (1). ◇ *con praet* 3 sg m by był pokążał (1). ◇ 3 pl m pers by pokążali byli (1). ◇ *impers* pokążano (2). ◇ *con* by pokążano (1). ◇ *part praet act* pokążawszy (24).

Sł stp notuje, *Cn brak, Linde XVI* (Jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Sprawić, aby coś było widoczne, pozwolić zobaczyć; ostendere PolAnt, Vulg, JanStat; demonstrare Mącz, JanStat; ponere [coram aliquo], videre facere PolAnt; commonstrare Mącz; exhibere JanStat* [w tym: kogo, co (68)] (70) : Dwie pyęści Borzuy zámknione pokazał/ Iednę z nich obrác Fiedurowi kazał. *KochSz A4v; ActReg 118; SzarzRyt A2*.

pokazać komu (9): Bo Krezus chcąc iie przed Solonem popiřać/ á bogáctwá řwoye mu pokázác/ wřlytkim kazał iie we złocyce nosić/ [...] áby Solon obaczył iż Krezus pan yeřt w řkárby y w złoto *GliczKsiąż F4; KwiatKsiąż E3; GórnDworz X2v*; Niech rádniey takowi omyłki moie poznaczywřzy/ mnie iie pokążą *BudBib c3; KochFr 63; KochMRot C2v; ArtKanc K5v; WujNT Apoc 4/1*; pokařże mi Te ludřie ktorych czekam *CiekPotr 72*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); zawsze: zaimek pytajny] (2): *ArtKanc K5v*; POtymem widřiał: á oto drzwi otworzone w niebie; á głos [...] zemną mowił: Wřtáp łám; á pokařęc to co řię ma dřiac rychłó potym *WujNT Apoc 4/1*.

Zwroty: »jawnie pokazać« (1): Twarz iáfną fwoię na Syońkiéy fkále [Bóg] Iáwnie pokaże *KochPs* 74.
»z siebie pokazać« = *wydać, zrodzić* (1): iáko y drzewo pierwey muśi być dobre/ niífli owoce dobre s siebie pokaże *KrowObr* 59.

W przen (4) : *KochPs* 74; Zásiądz fzczeńśliwie ná fwym złotym Thronie/ Od Bogá dány Polakom Patronie: Pokaż twarz twoię/ pokaż požądáne Páńskie fwe fkronie/ w koronę przybráne. *GrochKal* 27.

Zwrot: »pokazać oczom [czyim]« (1): Wolał od ftrzał zginąć poháncá zdrádnego/ Niż tył fwoy pokázác fprośnie oczom iego. *SzarzRyt* C2.

Przen (4) : To ieft Ciáło moje. Bo tego fłowká/ To/ tá moc ieft/ áby pokazało wfzyftkę iftność rzeczy obecney. *KuczbKat* 175.

pokazać komu (2): fkoró mu [*diabłu*] pokażę fzpis álbo włócznią fłowá BOżego/ wnet plácu wfąpi *ReszPrz* 51; *SapEpit* B4.

Zwrot: »po sobie pokazać« (1): Iż gdy do człówieká ftárego [*tj. żyjącego według Starego Zakonu*] [...] przyftąpi odrodzenie/ áboz nowego przymierza nowy żywot. Áfzci táki rychło po fobie znáczną odmiánę pozna: áfzci infze po fobie owoce pokaże *CzechRozm* 90.

a. *Zasygnalizować na marginesie [gdzie]* (2) : Dla czegom też wiele Graecyfímow y Hebráifímow [...] w texcie náfzym vmyślnie zoftáwił: ktorem iednák ná kráiu máło nie wfzędy pokażał. *WujNT przedm* 20, *przedm* 16.

a. *Dać do obejrzenia* (5) :

pokazać komu (4): pokázcie mi pieniádz ktorym czyńśs placicie. A oni iemu podali *OpecŻyw* 75; wfzedłzy w ogród [...] / nádźedłem fłupá [...] odziemek ták fkámięniáły/ że fztukę go odwáliwłzy/ drugimem pokażał/ z których żaden ináczéy mówić niemógł/ iedno że był kámięń *Oczko* 8v, 12; *WujNT Matth* 22/19.

pokazać przed kim (1): Sprzewrácałś wfzythek moy fprzęt/ á cożés wždy ználazł coby było ze wfzytkiego fprzętu domu twego? Pokaż to theraz przed twoią y przed moią brácią/ niech oni to rozfádzą miedzy námi dwiemá. *BibRadz Gen* 31/37.

b. *Dać do wglądu, zaprezentować osobie urzędowej, przedłożyć dokument; enodare, producere JanStat* (23) : A iz powiadali PP. Posłowie iakoby retentow doSkarbu Koronne⁸⁰ miało cobydz około 600000 flor. ktore żeby PPodskarbi pokażał prosieli *ActReg* 26; tedy Zupnik [...] wfzytki cętnary ma fpifác/ y oné w Reyeltrách przy liczbie pokázác [*enodare JanStat* 37]. *SarnStat* 373, 360 [2 r.], 1183, 1284.

pokazać komu (6): *ReszPrz* 107; Aptekárze będą im [*lustrującym apteki lekarzom*] powinni wfzyftko pokázác [*exponere et ostendere JanStat* 1057] pod ftráceniém Aptéki. *SarnStat* 273; áby ránný [...] rány fwé/ iáko rychło będzie mógl wrzędowi Stárościému/ [...] álbo fádowi ziemfkiému onégo powiátu pokażał *SarnStat* 616, 256 [2 r.], 374.

pokazać przed kim (3): będą ci pofzkodzeni té fzkody fwoie pokázác powinni przed Rewizory wysfzéry opifánémi *SarnStat* 88, 698, 830.

Zwroty: »list, na liście pokazać« = *litteras(-am) exhibere a. producere JanStat* (5:1): gdy Rok przydzie/ dowiedzie przez świádeczny lift fádowny/ iż miał o wiefzfzá rzecz fpráwę: którégo ielli nie pokaże [*Quibus si caruerit JanStat* 549]/ ftráci rzecz/ o któréy pozwány rok o wiefzfzá rzecz odkládał. *SarnStat* 767, 260, 768, 830, 974; *KlonWor* 54.

»prawo, przywilej pokazać« (2:2): iáko też was do tego wiedzie [...] Książę Mázowieckie Iánufz w Przywileiu/ ktoryście mi pokazáli *ReszPrz* 107; ná prośbę y żądání pośłów Ziemńkich/ ten to Stároftá będzie powinien ná Séymie piérwłzym po Koronáciiéy práwo ná to pokázác *SarnStat* 977, 295, 977.

Szereg: »położyć i pokazać« (1): których przezyfków listy pod pieczęćiami tegóz łádu ziemńkiego przed námi y vrzędem náłzym położył y pokazał [*obtulit et produxit JanStat* 671] *SarnStat* 830.

c. *Wskazać na coś wyciągniętą ręką [komu] (3)* : Ktore [*morze*] páłterz kiedy vżrzał/ Towárzyźwowi pokazał. Pátrzay brácie mego zdrajce *BierEz* L4v.

Zwrot: »palcem pokazać« = *digito demonstrare Mącz* (2): *Mącz* 231c; Ktore Wędźidło/ gdy mi naprzod do ręku podano: Y imię moje do nie⁸⁰ przykowáne pálcem pokazano: [...] *CzechEp* *2v.

d. *Zaprezentować w widowisku [komu] (1)* : Tochmy łobie vmyflili [...]. Iżbychmy wám pokazáli Y wierźzami powiádáli. Iftá práwie Hiltorią *MWilkHist* A4.

e. *Wskazać, aby było wiadomo, co, jakie, gdzie itp. coś jest (13)* : iefliby łie przydáło/ iż ten który łie o gránice práwuie/ zágrániczné znáki pokazał/ kopce przynamniéy trzy/ álbo znáki znáczné w polách [...] tedy [...] *SarnStat* 464; TEN KTORY PRZEDAIE, ma onégo dziedźictwá gránicé pokázác *SarnStat* 688, 464, 465 [2 r.], 470, 471, 472, 846 [2 r.].

pokazać komu (2): przed nimi [*mędrkami gwiazda*] íłła ij pokázála ijm to miafto/ gdzie dzieciátko Iezus z matuchną był *OpecŻyw* 24; *BibRadz Gen* 12/1.

Zwrot: »pokazać drogę« (1): *Viam commonstrare, Pokázác drogę, Mącz* 231c.

f. *Nastręczyć, wyznaczyć [komu] (1)* : Vládu [*lege*: u sądu] gdi proftak niewmiał łprawiedliwołci łwei bronie abo krziwdi opowiedziec/ zaras mu Prokuratora pokazał *Paprup* B2.

g. *O Chrystusie przez Boga Ojca: zesłać na ziemię (1)* : Abyś chował te przykazánia [...] áż do obiáśnienia páná náłzego Iefuła Chriřtá. Ktorego czáłów łwych pokaże błogofłáwiony y łam możny kroi kroluujących *BudNT* 1.Tim 6/15.

2. *Zrobić coś, na podstawie czego ktoś może powziąć określone przekonanie; ostendere Modrz, Vulg, JanStat; docere PolAnt, Modrz, JanStat; indicare PolAnt, Modrz; notificare PolAnt; explicare, exponere, monstrare Modrz; demonstrare Vulg (860)* :

a. *Przekazać pewną treść (658)* :

α. *W sposób bezpośredni: podać do wiadomości, przedstawić za pomocą tekstu, zapoznać z czymś [w tym: z podmiotem nieosobowym (2)] (628)* : *SeklKat* M3; wźákże nie závždy to bywa (iáko Zebránie Tridentńkie pokazało) áby Pan Bog ořtátki grzechów y ono káranie miał odpułzczać/ [...] *KuczbKat* 220, 185; *CzechRozm* 231; *WerKaz* 283; ráduy łie człeku nie vżyty/ [...] (–) Temu żebych ia wierzył/ á mnie zás Grékowie/ Pokaź *GórnTroas* 43; przyznác też błád ich [*nowangelików*]/ y konfederacią vtwierdzić/ rzecz iefł nieprzyłtoyna y niezboźna/ iáko wnet pokaże. *PowodPr* 37.

pokazać kogo, co [= treść wypowiedzi: że coś jest, jaki(e) ktoś a. coś jest] (365): Iakoź ty mowiłs/ pokaź nám oyttza/ a zá niewierzyłs ije iá w oyttzu/ a ocietz we mnie. *OpecŻyw* 96, 96; *KromRozm I* [P2]; *KromRozm II* e, h3v, q4v; *KromRozm III* E4, F5v, P3; *DiarDop* 105; *KrowObr* 74v, 119v, 191, 194v; *OrzRozm* Bv, B2v, V v; *GrzegRóżn* C3, M3v; nietak wiele przeto [*pisalem*] yżebym cię vpominać miał/ co by tobie czynić y iako łię rządzić potrzeba/ ale wieczey dla tego yżebym ciebie

łamego tobie pokazał *KwiatKsiąż* Q2; *OrzQuin* I3v, Nv [2 r.], Aa2; Iełzczę y trzecim obyczaiem możemy pokazać fałszywą omylnosc tey nauki *SarnUzn* G8, G6v, G7v; niemalz tego człowieká/kthoryby Kronikarzá w nieprawdzie wythknął/ á inaczey niż on piŝe/ rzecz pokazał. *GórnDworz* Z6; ten wŝytek pożytek/ áczkolwiek ielt wielki/ wŝákož s tym pożytkiem iáki teraz pokažę/ nigdy nie porowna *GórnDworz* Mm4v, F7, V5v, X2v, Z3v, Ee6v, Ii8v, Ll8v; *RejPos* [136]v; *BiałKat* 263v, 376; *GrzegŚm* [A2]; Teraz iuž [...] vczyć będą/ iż Chlebá y Winá iŝtność/ po przežegnaniu álbo poświęceniu/ iuž wiecey niezostawa w tey Swiętości. A choćiaž bárzo ŝie temu y ŝlufznie możemy dŝiwować/ iednak z tym coŝmy drzewiey pokazáli/ to ŝie złączác á iedno za drugim iŝc muŝi. *KuczbKat* 175; naprzod vrząd y pilność ŝwoię ktemu obroćá/ žeby niezmierná miłość Božá przeciwo narodowi ludzkiemu mogli pokázác *KuczbKat* 325, 85, 90, 150, 265; *WujJud* 246; *WujJudConf* 12v; *RejPosRozpr* b3; *RejPosWstaw* [21³]v; s poyŝrzdka ŝiebie go [króla] nie bierzmy/ bo gdybyŝmy go wŝięli tych wŝyŝikich [!] rzeczy obawiác ŝie potrebá ktorem wyŝzey przytoczył/ [...] niemniey y tych pericula/ ktore nižey pokázác chćę [!] *MycPrz* II B4, I [D], II Bv, C3; *WierKróc* B3v; Pokazáliŝmy/ poćiechy przeciwo grzechowy człowyekowy grzeŝnemu/ áby nieroŝpaczał. Pokázemy tákže poćiechy przeciwo ŝmierći. áby ŝię iey nážbyt nieŝtráchał *BiałKaz* B4, A4v, F3v, I2; *BudNT przedm* b2v; Abyŝ to poiąć y wyrozumieć mogł: vmyŝliemći pokázác niektore ŝpoŝoby ktorymi człowiek može być vŝpráwiedliwiony od inŝzych ludŝi *CzechRozm* 216v, A8, 15v, 18, 19v, 20v (40); o tem nápiŝalem doŝtátecznie w kŝiáŝkach ktorem o karaniu męžoboŝtwa wydał: á tu dla przykádau przywiódlem trochę/ žebych w rzeczy ták iáŝney/ rádzenia ŝpoŝob/ iákkolwiek pokazał. *ModrzBaz* 28v, 9v; *SkarJedn* 86, 122, 164, 247; *Skarŝyw* 142, 278; A ku pewnieyŝzemu/ y gruntownieyŝzemu dowodowi tych ŝłow Długoŝzowych y Cromerowych pokaže to Liuij et Flori de geŝtiŝ Romanorum teŝtimonio *StryjKron* 41, 59, 86, 245; Oŝma niezgodá przeŝley podobna/ ktorá krotko odrpáwię/ rzecz tylko łámę pokazawŝy/ procž wypifú ŝłow wŝytkich X.K. *CzechEp* 183, 7, 35, 53, 92, 97 (54); *CzechEpPORz* *2v; [rada arcybiskupia] nie w pożytek/ ále w ŝzkodę wieczná/ tym ktorzyby iey poŝlufzni byli/ obroćić ŝię muŝi. Co ábych pokazał/ vmyŝlyem kilká ŝentency X. Arcybiskupich/ przedŝię wŝiác/ y onych ŝłowem Božym/ ŝprobowác *NiemObr* 82, 26, 27, 32, 59, 75 [2 r.] (13); *KochPhaen* 17; *ReszPrz* 13, 28; *GórnRozm* A2v [2 r.]; *ActReg* 26, 54; *OrzJan* 40, 77, 78; *LatHar* 257; *RybGęŝli* B3; *WujNT Rom* 3/9; *WysKaz* 32; ktorá [krzywdę] pokazawŝy, ŝtrony ná przyŝlych rocéch, máią plác controwertowác o onę rzecz *SarnStat* 1284; *SkarKaz* 123a, 155b; *CzahTr* A3, Kv. Cf pokázác kogo kim; co jakie; co o kim, o czym; co, ze zdaniem; Ze zdaniem; Zwroty, W przen.

pokazać co [= rodzaj wypowiedzi] (28): *BibRadz* *4v; Bo gdybyŝcie [konfeŝjoniŝci] iáŝnie wyznánie ŝwe ná tym mieŝcu pokazáli/ á nie ochyláli/ tedybyŝcie nátychmiałt álbo Luterany álbo Sákrámentarze vtráćili. *WujJud* 173v; *RejPosRozpr* [c2]; powiedzialem iym [wieszczkom] ŝen moy/ lecz wykłádu niepokazáli mi. *BudBib Dan* 4/7, *Dan* 4/18; Zdánie cudze zgániwŝy trzebá ŝwe pokázác. *WierKróc* B3v; *CzechRozm* 18v, 63v, 138, 207, 236; *ModrzBaz* 29; *StryjKron* 86; zdálo mi ŝię naprzod pokázác *praetext* ábo pokrywķę/ ktorey Papiežowie ná złoŝci y inŝze niezbožnoŝci ŝwe vŝywaia. *CzechEp* 386, 35, 122, 223, 253, 293, 331; Potrebá tedy tego mieyŝcá wlaŝne wyrozumienie pokázác. *NiemObr*

37, 145; *WujNT* 400 marg; á dla tych wtórych [*niećwiczonych w odprawowaniu kauz*], przykłady y praktykę prawną pokazemy. *SarnStat* 1242; *PowodPr* 47, 51.

pokazać kogo, co kim, jakim (2): żeby prawdziwie [*Pan*] się pokazał być/ tym czymśmy go z iego pirwzych fłow pokazały. To iest Bogiem prawdziwym. *BiałKaz* F2; iż dla tego duchownym kroelstwem y Ofiárownictwem nazywałz rząd Iezułow/ ábys gi wiecznym á końcá żadnego nie máiącym pokazał *CzechRozm* 181.

pokazać co jakie [= że jest jakie] (3): *CzechRozm* 70; żebyście mi tego dozwolili/ żebych do was przyiachał/ y naukę moię nic fię od ApóstolŃkiej nie odrzelaiącá pokazał. *SkarJedn* 130; *CzechEp* 155.

pokazać co o kim, o czym (5): O iedney IŃtności/ co wždy oná iest/ abo ieliż iest ábo nie iest/ iefzcie nic nie pokazáli *GrzegRóżn* H2v; Zaden tedy [...] Káplán w Owczárni PánŃkiej nie iest/ ktoryby nie wŃzedł przez drzwi iemu kluczem otworzone przez Piotrá/ [...] á tego wálzy o sobie żadnym obyczáiem nie pokażą. Abowiem od tych bywáią powołáni/ ktorzy mocy powoływánia niemáią. *WujJud* 30v; *CzechRozm* 186; mnie zda fię zá potrzebná/ o fłowie Bożym/ y nádto co więcey tu pokazać. *CzechEp* 111, 70.

pokazać co, ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia bliższego [że (1), zaimek pytajny (1)] (2): *KuczbKat* 80; Ktora gliná ábo AntychryŃtowski zły fundáment/ ná czymby záwił: tu iuż nam trzebá będzie pokázác: wprzod iy nákrátce iáki ábo ktory iest pokazawŃzy. *CzechEp* 224.

pokazać z kogo, z czego [= na podstawie (czyich) tekstów] (56): *KromRozm I* [P2]; *KromRozm II* h3v; Ktore fłowá ták dobrze koŃcyołowi flużá/ yáko lámemu Pánu/ ktorym koŃcyoł yest yedno cyáło/ com yuż nye raz z pílmá á fłowá bożego pokazał. *KromRozm III* F5v; *DiarDop* 105; *KrowObr* 191; *GrzegRóżn* M3v; iżemci powiedział/ że thá ŃwiátoŃcá zázwdy przy koŃciele bylá: pokażęc to naprzód z Apóstołów/ á po tym z ich vczniów. *BiałKat* 263v; *KuczbKat* 265; Azam wam dopiro nie pokazáli z Ireneuszá Ń. Ze Pan ChriŃtus w Sákrámenćie Ciáłá y Krwie Ńwoiey nowá pozwirzchnią ofiárę vŃtáwił [...] *WujJud* 237, 202v, 254v; *RejPosRozpr* b3; *BiałKaz* F2, G; tedy też y ia z tegoż listu to fłowy iálnymi pokáżę/ iż lie ná tym bárzo myliŃ *CzechRozm* 54; Tym lie táb prawem MoyŃeszowŃkim dŃugo báwić niechęc/ tylkoć z niegoŃz tych to vczonych ludzi błád pokáżę. *CzechRozm* 151, 15, 18, 35, 38v, 58 (14); SmieŃz to twierdzić/ iŃz kwáŃny chleb był/ w ktorym Pan Apóstołom Ńwoim táiemnicę ciáłá Ńwego ná wieczery zoŃtáwił? Ten fałz z oboygá TeŃtámentu lácno pokázác. *SkarJedn* 247, 86; *StryjKron* 86, 245; Chceli nam tedy X.K. inŃzego zálećić (á miánowicie Bogá przedtym bęďącego) y wiárę nam weń ziednáć/ niechże go też nam tákże z iálnego/ á nic nie wátpliwego textu fłowá Bożego/ z obietnic Bożych pokaże *CzechEp* 302, 35, 70, 82, 88, 175 (19); *NiemObr* 27, 94, 102, 117, 122.

pokazać z czego [= na podstawie treści tekstu] (2): iż mi lie wywod twoy namniey nie Ńpodoba/ ktoregoŃ vżył z tychże 5. kŃiág MoyŃeszowych káp: 19. v 12. chcác to pokázác/ z rofkázány káŃni fałzywych Ńwiádkow (ktorzy to ná Ńobie odnoŃić mieli co ná drugiego Ńwiádecstwem Ńwym fałzywym wewlec vŃiłowáli) żeby lie tobie nie tylko godziło bronić temu/ ktoby cię bić chćiał [...] *CzechRozm* 232v; *CzechEp* 426.

pokazać z czego [= *na podstawie faktów*] (2): Tego dowodu Zbawiciel nález używał/ kiedy przeciwko Sáduceufom gadanie czyniąc/ z nieśmiertelności duńz/ ciał zmartwychwítanie pokazał. *KuczKat* 90; *SkarŻyw* 142.

pokazać komu (132): *OpecŻyw* 96 [2 r.]; *SeklKat* E2v; *KromRozm II* e, o2v, q4v; *KromRozm III* P3; *DiarDop* 105; *GliczKsiąż* P5v; *KrowObr* 119v; *OrzList* c2v; *BibRadz Gen* 3/11, *Act* 8/31; *OrzRozm Bv*, B2v, E2, E3, E4 [2 r.], S3v, S4; *KwiatKsiąż* Q2; *OrzQuin Cv*, Nv [2 r.], Tv, X, Aa2, Aa4; *SarnUzn D8*; *GórnDworz G*, H3, X2v, Y4v [2 r.], Y7v (14); Poczniemy o Mízy. [...] (–) W imię Boże: ia tylé/ ilé ze mnie będzie mogło być/ pokazać: że Míza ieft potrzebna w kościele. *BiałKat* 338v, 376; *GrzegŚm [A2]*; *HistLan Cv*; *KuczKat* 385; A któż to z nas twierdzi/ áby Trádycye Piłmu przeciwne być miały. Nie łącz inákłze Trádycye á inákłze Piłmo/ iákomci iuż pokazał/ ále owízem łłużá Piłmu *WujJud* 42v, 49v, 114v, 121v, 203, 237 (9); *RejPosWstaw* [21²]v, [21³]v; *BudBib* b2v, 3.Reg 8/36, *Iob* 37/19, *Dan* 4/7, 18; *MycPrz II* A4v; *BiałKaz F3v*, H, Iv, I2; *BudNT Luc* 6/47, 12/5; Tákże gdy go [*Chrystusa*] Moyżefzowi/ podobnego czyni/ tedy tego nie mańz we wízyftkim rozumieć/ ále w niektórych tylko rzeczach iákoć pokażę. *CzechRozm* 106, A8, 15v, 69v, 70, 95v (24); *ModrzBaz* 108v; *SkarJedn* 20; *SkarŻyw* 278; *StryjKron* 86, 385; *CzechEp* 202, 291, 302, 362, 363 [2 r.], 404, 411; *CzechEpPORz* *2v; *NiemObr* 75, 122; *ReszPrz* 13; *WerGość* 236; *GórnRozm A2v*, A4v, K2; *PaprUp A2*; *ActReg* 54; *LatHar* 82, 257, 562; *RybGęśli B3*; Rozumieffze co czytałz? A on rzekł: A iákoż rozumieć mogę/ ieffli mi kto nie pokaże (*marg*) ieffli mi kto do rozumienia przewodnikiem nie będzie. G. (–)? *WujNT Act* 8/31, *przedm* 15, *Matth* 3/7, s. 175, *Luc* 3/7; *WysKaz* 33; co Bog przez Ezechiela powiedział: Dałem im przykazania moie/ y łády łwoie pokazałem im *PowodPr* 51; *SkarKaz* 123a; *CzahTr* A3, K3.

pokazać przez co (3): *BiałKaz G*; *CzechEp* 220; á łtárcom wálfzym łny fię łnić będą (*marg*) To ieft przez łny pokażę im wolá moie. (–) *WujNT Apoc* 2/17.

pokazać czym (67): *Diar* 31; *OrzQuin Aa2*; Grecki ieft [*język*] nacudnieyfzy/ á po nim Lácińłki. Odpowiedział pan Kriłki/ czym to w.m. pokázác chcefz. *GórnDworz F7*; *GrzegŚm [A2]* [2 r.]; Twym Argumentem włáfnym pokażę to/ że oprocz Pána Chriftułá/ [...] ma Kościoł y głowę widziálną zwierzchnią á cíelefną. *WujJud* 121v, 244; *RejPosWstaw* [21³]v; *WierKróc B3v*; *BudNT przedm* b2v; *CzechRozm* 18v, 54, 61, 62, 69 (18); Pokazał S. Dunłtanus wywody mądrymi y z Kanonow y zwoley Papielkiew/ ilz fię dobrze łtáło *SkarŻyw* 510; á potym tego dowiedę iż to wízytko nieśłufznie/ bez winności nálezey nam [*ksiądz Powodowski*] czyni: á to nie tylko łłowem Bożym y łámą rzeczą/ ále y iego włáfnymi łłowy pokażę. *CzechEp* 53; iż on łam to czyni co nam zádáie: tedy to kilką rzeczy pokażę *CzechEp* 215, 35, 97, 123, 174, 384; *NiemObr* 32; nie máłfze czym inłzem pokázác Polłkiew Wolności/ iedno tą twoią *electiá* Krolá? *GórnRozm A2v*; *SarnStat* 94. Cf »dowodem pokazać«, »pokazać prawdą«, »przykładem pokazać«.

pokazać przed kim (2): przed którými [*sędziami wożny*] ma pokazać iáłnie, táką á táką, ná tym ábo ná owym mieyłcu krzywde *SarnStat* 1284; *CzahTr* I2.

pokazać na kim, na czym [= *na przykładzie kogo, czego*] (2): czytáyćie łobie o tym Oratione^m Demofthenis [...] tám naydziefz ołobliwą rádę okołó tey obrony potoczney, ktorą ia wam vkażę nie báwiąc łye gręcą długo mową ná nálezey Rzeczypołpolitey. (–) Tego my chcemy/ dofyc nam będzie/ gdy nam támtego Oratorá Gręckiego mądrość ná Polłfzce nálezey pokażefz. *OrzRozm V v*, R3.

pokazać w kim, w czym [= że jest w kim, w czym] (12): *GliczKsiąż* P5v; gdyż my prawdziwzgo Bołtwá pokázác nie możemy w Synu Bożym/ iedno gdy wyznawamy iż on z iednego prawdziwe⁸⁰ Bogá/ vrodził fię prawdziwym Bogiem/ y teyże iest náture. *GrzegRóżn* C3; *CzechRozm* 100; A co mi zádáie/ [...] tego żadną miarą tak zgoła w pińaniu żadnym moim X.K. nie pokaże *CzechEp* 325; Bo máiętności/ mocy/ tyráńftwá w nas y przy nas [*ksiądz Powodowski*] nie pokaże *CzechEp* 350, 268, 313 [2 r.], 350 [2 r.], 383; *NiemObr* 75.

pokazać w czym [= za pomocą czego] (1): I wtym pokázác mogę/ że Pan Bog ná Páná náłzego/ był łáfkaw/ y ná was przynim/ że nas w tákich niebelpięczeńftwách fortunic raczył *BiałKaz* L4.

pokazać gdzie [= w tekście] (42): *KromRozm I* [P2]; *KromRozm II* yv; *GliczKsiąż* Fv, P5; záfie mówią/ że nie był wiadomy ludowi ftárego zakonu Syn. Y to wielka *Antilogia*, czom iuż wylźfzey pokazał. *SarnUzn* G7v, B7v; *HistLan* F5; *KuczbKat* 95; A Doktorowie Kościoła Bożego pierwzgo/ wlyźfcy o tym^m zgodnie tak trzymáią: iákochmy ná fwym mieyfcu wylźfzey pokázáli. *WujJud* 253, 49v, 102v, 173v, 238v, 246, 254v; *BudBib* b2v; *MycPrz I* [D], II B2v, B4, C3; *BiałKaz* E2v; *BudNT przedm* b2v; ále fie iuż teraz ná nic niwczym nie oglądam/ gdy mi Bog raczył co lepfzego w fłowie fwoim pokázác *CzechRozm* 20v, 252v; *StryjKron* 86, 385; zem iuż to nie raz w przefłzłych ksiązkách pokazał: iż X.K. nie przyznawa Chríftufowi tego: żeby on był prawdziwym człowiekiem *CzechEp* 344, 111, 166, 195, 236, 424; *NiemObr* 6, 65; *ReszPrz* 28; *WerGośc* 236; to co potrzebnego bende rozumiał/ natei terminacie powiem abo pokaże *Paprup* A2; *OrzJan* 85; *WujNT* 687, 836; w pierwzey części pokaże/ iż prawdziwego Bogá nie znáią/ iedno Chrześcijanie *SkarKaz* 274b; *CzahTr* Kv.

pokazać skąd (1): ále iefli to nie były fłowá y mowy iego/ tak iáko nie iego iest ftworzenie niebá y ziemie: tedy niewiem fkąd go potym X.K z infzymi będzie mógł pokázác/ żeby był. *CzechEp* 279.

cum A cum inf „być” [w tym: kim, czym, jakim (6), jakie (3), czym a. co (1), za co (1), gdzie (1)] (12): *KuczbKat* 125; *BiałKaz* G; *CzechRozm* 49; wlyźkże niemáłz żadnego odłzczepięńftwá/ ktoreby łobie Heretyctwá nie vprzędło/ áby słufzne być fwoie od kościoła odftąpienie pokazało. *SkarŻyw* 337; Po proftu tylko wykład ten pokaże być złym wykładem *CzechEp* 153, 236, 244, 382; A mogąż być gdzie indziej/ tak znáczne á wielkie chrześcijáńskiey práwey miłości wywody y znáki/ iákowełmy w Rzymie być iuż pokázáli *ReszHoz* 132; cołmy máło co wysłzey plotki bydż pokázáli/ żeby z Węgier piérwéy do Niemiec [*cesarz turecki*] vdác fie miał. *OrzJan* 85; *WujNT* [405]; choć też [*Bog*] kiedy ludowi fwemu zwycięłtwá nád Pogáńftwem przeciwnym pozwałał/ iednák do końcá go wytrácić/ nietylko zábraniał/ ále też zá rzecz niepodobną być pokazał. *PowodPr* 13.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (112), ono (2); iż, że (132), zaimék pytajny (29), żeby, (a)by (27), zaimék względny (13), jako ‘że’ (12), jeśli ‘czy’ (4)] (217): *KromRozm II* b4, p3; *KromRozm III* M; odprawował je KJM tym, iż żadnem prawem tego posłowie pokázác nie mogą, abym na to [opatrzenie na strawę posłów] powinien był. *Diar* 31, 22, 57; *GliczKsiąż* Fv, P5; *BibRadz Gen* 3/11; *OrzRozm* E4 [2 r.], F2v, R3, S3v, S4; *GrzegRóżn* B4, C, D, H2v, [N3]v; Tego ia czekam/ áżebyście mi to pokázáli/ iż iny żadny Káplán/ nie może Króla ftánowić/ iedno Káplán Rzymfki. *OrzQuin* X, Tv, Aa4; *SarnUzn* B6, B7v, C5, C8v, D8, E2v; czyli ma Dworzánin hnet s przodku/ mądrze to wywieść/ y pokázác pánu/ co iest złe/ á co dobre *GórnDworz* Hh3v; Lepieies tho w.m. pokazał/ iáko wiele złego młodzi ludzie w miłości ćirpią/ niż to/ iáko wiele dobrego z niey ftarzy

mieć mogą *GórnDworz* Ll8, B2v, G, G3v, Hv, H3 (22); *BiałKat* 338v; *GrzegŚm* [A2]; *HistLan* F5; *KuczbKat* 45, 120, 230 [2 r.], 265, 430; Iużemci wyżłzey pokazał/ że y zá czáfow Apoſtolſkich obrázy były. *WujJud* 49v, 10v, 30, 121v, 167, 167v (9); *WujJudConf* 8; A nápirwey to pokażemy/ ktore łtany álbo ktore vrzędy łam Pan od początku poftánowić raczył *RejPosRozpr* [c2], b3, c3v; *RejPosWstaw* [21²]v; *BudBib* b2, c2v, *Iob* 37/19; *MycPrz* I B4v, II A4v, B2v [2 r.]; To tylom chciał pokazać/ że wrzeczach woiennych [...] záwzdy zá łáfką Bożą/ fortunnił nás Pan Bog. *BiałKaz* L4, E2 [2 r.], E2v, H, Iv, L4; To przewiodłzy/ pokażem y ono/ zkąd fię te omyłki y fałſze wzięły. *BudNT przedm* b2; Włzelki przychodzący ku mnie/ á ſłuchájący moich rzeczy/ y czyniący ie/ pokażę wam komu ieſt podobny. *BudNT Luc* 6/47, *przedm* b2, *Luc* 12/5, k. Hh4; żeby mi to pokazáli z ktore⁸⁰ łie domu národzić miał [*Mesjasz*]/ ná którym mieyſcu/ w którym mieyſcie/ ktorego czáfu/ y coby zá znáki miály być/ przyſcia iego. *CzechRozm* 70; tego też żadną Hiſtoryą áni żadnym piſmem nie mogą pokázác ci żydowie/ żeby potym żoná Ezáiaſzowá rodić miałá *CzechRozm* 135v; iżeſ ták powiedziál [...]: Iż [...] IEzus Chriftus/ nie tylko miał być Krolem/ ále też y Ofiárownikiem: przetoby też y to piſmy pokázác potrzebá: ieſliż mogł ieden á tenże człowiek/ ták wielkie y zacne vrzędy dwa ná łobie nofić *CzechRozm* 180v, 15, 18, 19v, 54, 58 (46); A my nietylko onę część/ ktora fię wltaw [...] dotycze/ ále y wlyztkę Rzeczpoſpolitą tułmy záwrzec chcieli/ y ono co o wlyzech częſciach rozumiemy znácznieſmy pokazáli. *ModrzBaz* 1v, 9v, 142v; *SkarJedn* 122; *SkarŻyw* 510; Ktora gliná ábo Antychryſtowſki zły fundáment/ ná czymby záwił: tu iuż nam trzebá będzie pokázác *CzechEp* 224, 20, 29, 32, 50, 77 (29); *NiemObr* 6, 55, 65, 102, 103, 176 [2 r.]; *ReszPrz* 11; Ná powietrzu cóſ mi vkázuieſz/ kiedyby fię ták ſtáło/ owák ſtáło: Siłá ták rzeczy vkázác mozeſz/ ále żeby fię ták gdzie ſtáło/ pokázác nie mozeſz. *GórnRozm* B4v, A4v; *PaprUp* A2 [2 r.]; *ActReg* 160, 181; ieſli pokażę/ że zdráda/ że krzywoprzyſiętstwem/ że rozboiem powſtał [*Turczyn*]/ niewiérzcieſz tym/ którzy inákſzego łá rozumienia *OrzJan* 25, 25, 78; *WujNT przedm* 4, 8, 15, 23, *Matth* 3/7 (15); *WysKaz* 14, 15, 27, 32, 33; *SarnStat* 94, 95, 392; *PowodPr* 6; *SkarKaz* 274b; *VotSzl* C3; *SkarKazSej* 696a.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać napirwey (2), *nizej*, *(po)wyszszej* (10); *pokazać łacno* (*łacnie*) (4), *nico* (2), *pocziwie*, *porządnie* (2), *rozumnie*, *snadno*, *śmiele*, *więcej*.

W charakterystycznej konstrukcji: jako(m) pokazał itp. (29).

Zwroty: »dostatecznie pokazać« (7): *KromRozm III* Q3v; *KuczbKat* 430; ktorých [cesarzów rzymskich] łtolicę przez ſkutki czártowſkie [*papież*] opánował: (iáko to ieſzcze doſtáteczniey pokázác mogę/ y z wymyſlonego dárowania Konftántynowe⁸⁰/ y zinąd.) *CzechEp* 426, 339; *NiemObr* 59, 117; *WerGoſc* 236.

»dowodem, ſwiadectwy, dowodnie, z dowody pokazać« = *argumento docere* *Modrz* [*szyk zmienny*] (8:6:5:1): *OrzRozm* B2v; *GrzegRóżn* [N3]v; *OrzQuin* Tv; *SarnUzn* G6v; *GórnDworz* M2; *WujJud* 246; W czym iáko łie [*katolicy*] myłá/ [...] to iuż wiele ludzi vczonych [...] dowodnie pokazáło. *WujJudConf* 8; Pokazáliſmy tedy tymi dowody że Pan Chryſtus łin Boży był y ieſt żywotem to ieſt Pánem żywotá. *BiałKaz* E2; *CzechRozm* 23v, 100v, 164v; *ModrzBaz* 142v; *StryjKron* 59, 86, 385; Aby ták X.K. [...] y wlyzech náłładowcy iego błád był odkryty: á prawdá fundámentálná zbáwienna

aby odkrytą pokazaną była. Co aby nie szło w długą/ gdyż wżytko o tym piśmo ś. świadczy: kilka to iálnymi świadectwy/ nigdy niezmożonymi pokazę. *CzechEp* 273, 123, 188, 282; *ActReg* 163.

»jaśnie, jawnie, na jaśnia, na jawią pokazać« [szyk zmienny] (17:4:1:1): *KrowObr* 194v; *GrzegRóżn* B4; *GórnDworz* L18; z Dokthormi S. trzymiając trzy być części Pokuty świętęy powiem: iako tho nam iawnie Dokthorowie święci pokazáli/ Skrucę/ Spowiedź/ y dofyć vczynienie *BiałKat* 376; *KuczbKat* 95; *CzechRozm* 19v, 63, 165, 264v; *StryjKron* 59; *CzechEp* 32, 282, 292, 313; *ReszPrz* 28; nie baczę ia podług twego wykładu/ żeby tu Wolność była. Przeto pokazf mi iásniey/ że tu iest Wolność/ á nie niewola. *GórnRozm* A4v; *WujNT przedm* 8; *WysKaz* 14; *SarnStat* 94, 95, 1284; *CzahTr* A3, 12.

»krotko (a. na krotce), w krotkości pokazać« (15:1): *BibRadz* *4v; *RejPosRozpr* b3; *SkarJedn* 122; *SkarŻyw* 203; Ktora lámá rzecz/ [...] iż fię musi krotkości folgować/ przez niedoftátek/ wydrukowania/ tedy rzecz tę krotko kilka tylko świadectw iálnych z łłowá Bożego pokazę *CzechEp* 123, 89, 163, 170, 195, 223 (9); vmyśliłem y to ná krotce pokázác/ iż po Apóstołfkich czaściech/ przez długi czas/ zbory ony pierwíze/ y mężowie zacni/ nic o tey zmyśloney eminencyey Biskupa Rzymfkiego/ niewiedzieli. *NiemObr* 55; *PaprUp* A2; *PowodPr* 6.

»[co] na, w oczy pokazać« (1:1): Boby pewne wymowki od nas ich podkály/ A zdradliwe spráwy ich w oczy pokazáli. *MycPrz* I B3v; *SkarJedn* 20.

»na oko [= w sposób oczywisty] pokazać« [szyk zmienny] (18): *KromRozm II* b4, e, q4v; *KromRozm III* E4, Q3v; *OrzRozm* Bv; dayci [Panie Boże] Duchá fwęgo/ abyś tymi widómymi rzeczami/ ná oko pokazał vpadek pewny/ ludzióm tym záwiedzióm/ áby fy wczás obaczyli. *OrzQuin* Aa2, Nv; *GórnDworz* M2, V2v, Z6; *BudBib* bv, b2v; Wiedz że fame księgi Lácínskie miedzy sobą niezgodne/ ale nierowno więtfzá walká miedzy Greckimi. Co bym tu na oko nie iednym mieyfsem áni dziefiáciá/ ále iakmiarz niezliczonemi/ pokazał/ gdybym fię przedłużyć nie obawał *BudNT przedm* b2v; *CzechEp* 82, 423; *LatHar* 257; *WysKaz* 14.

»[co] pokazać na piśmie« (1): Niechay nam wždy ty trádycye Apóstołfide pokaza/ á ielliby ie pokázác mieli/ musielićby ie pokázác ná piśmie/ bo ináczey ktoż im wierzyć będzie *NiemObr* 75.

»[co] pokazać prawdziwie, prawdą« [szyk zmienny] (4:1): *Diar* 22; *CzechEp* 268, 292, 363; Zem zapłacił iuz 30000 tysięcy długu nieboszczykowskiego [...], iest to rzecz iaesna [!] iakosłonce na niebie y gotowem to zawzdy pokazac prawdą y iawnemi dowody *ActReg* 163.

»[co] przykładem pokazać« (8): wiele też teraz pod nowym przymierzem iest grzechow/ ktore pod Moyżefzem nie były zá grzech poczytáne. (–) Tego iefzcze nie rozumiem/ trzebáby mi to przykładem iákim pokázác. *CzechRozm* 95v; *SkarŻyw* 278; *CzechEp* 163, 246, 282, 385; tákbym fie rozwiész mogł/ y wielą narodów przykłady to pokázác/ że częfto zwyciężcé v zwyciężonych w łykách bywáli *OrzJan* 25; *WujNT przedm* 4.

»szeroko pokazać« (4): *KromRozm II* o2v; Witen [...] był podniefiony/ y dobrowolnie wybrány ná Wielkie Xięftwo Litewfkie [...]/ iakośmyć to wyłzey íszeroko pokazáli z pewnymi dowody. *StryjKron* 385, 86; *CzechEp* 188.

»[co] znacznie pokazać« = *ostendere* *Modrz* [szyk zmienny] (5): áczęs z Páwłá Apóstołá to iuz znácznie dofyć pokázác/ że zá obrzezáním wżytko idzie *CzechRozm* 98, 186; *ModrzBaz* 1v; *CzechEp* 292, 339.

»[co] (ź)rzetelnie pokazać« (4): Przetolź tym Doktorem [św. Tomaszem] y innymi/ [...] báržo fie Heretykowie brzydzą. Bo wiedzą/ ifz żaden lepiej/ krotcey/ ołtrzey/ prośćiey/ rzetelniey/ fálźzu ich pokazać á odkryć chytrości niemoże. *SkarŻyw* 203; *CzechEp* 82; *NiemObr* 94, 117.

Szeregi: »dowieść (a. wywieść, a. wywodzić, a. przewieść) i (a) pokazać« [szyk 8:2] (10): *KromRozm II* b4; *KromRozm III* E4; iż chowano ná rathulźu trućiznę/ dla tego/ áby ią mogł káżdý ten wziąć/ ktoby pokazał to wrzędowi/ y wywiodł/ że ma przyczynę słuźzną zyść s tego światá *GórnDworz* Y4v, Hh3v; *CzechRozm* 116, 208v; *CzechEp* 32, 384; *NiemObr* 94; *WujNT przedm* 4.

»(nie) oznajmić a (i, ani) pokazać« [szyk 2:1] (3): *RejPos* [136]v; iż ci ludzie zápamiętáli/ do Bogá fie rzkomo y słowá iego odzywáiąc/ ważą fie w nośić rozdziału thákiego miedzy ludzi/ ktorego Bogám w słowie śwym nigdy nie oznaymił áni pokazał. *CzechRozm* 100; *WujNT* 175.

»podać i pokazać« (1): iáko nam tenże to kośćiół podał y pokazał/ ktore piśmo miedzy ták wielą inźnych odrzuconych mamy mieć zá prawdźiwe iftotne piśmo *ReszPrz* 11.

W przen [co] (30) : *OrzList* c2v; Zbił fię iuż z łálki Bożey zły X.K. y wźzego Papieśtwá fundáment: [...] okazały fię [...] źzkodliwe rummy/ y inźne plugáwe chwałty y závády: Iuż też nam čás fundáment zbáwienny pokazać: trzeba go dowieść: y do budowánia fię ná nim ludziom drogę podać. *CzechEp* 269, 103, 223; Włzytkoć fię widzę Włochu v nas nie podoba [...]. Ale iefłis zgánić vmiał/ iefłis vmiał pokázáć wrzód choremu/ vmieyże y lekárftwo pokázáć. *GórnRozm* K2.

Zwroty: »drogę, gośćinće pokazać« [szyk zmienny] (18:1): Niemaz ftifiąca iednego ktory by przes Chriřtuffá wiedział albo ynym pokazał drogę do nieba *SeklKat* E2v; *GliczKsiąż* L4, Q3v; *OrzRozm* E2; pokáz w.m. drogę/ ktorą do tego przyść/ áby człowiek/ kiedyby iedno chciał/ mogł rozłmieźyć/ y wciełzyć trefną powiećią drugie *GórnDworz* N7, B5v, Z4v, Dd, Mm6v; Pokazał mu łácnieuchną s tych fráfunkow drogę. *HistLan* Cv; *KuczbKat* 385; Tedy ty vsłýźyłz ná niebiefieh/ y zlituiefz fię nád grzechem sług twych/ á ludu twego Izráelfkiego/ pokazawłzy im drogę dobrą (*marg*) Włá(ńnie) gdy náuczyłz ie drogi dobrej (–) [*quia docebis eos viam bonam*]/ ktorąby źli *BudBib* 3.Reg 8/36; *CzechRozm* A7; Bo ktoryby Krol táką woynę opuźczáł/ á niestáráłby fię/ iákoby wśilowánie nieprzyiáćielskie zebrałzy żołnierze przełomił/ rzeczy od niego zábране odiał/ á krzywd fię pomśćił: tenby drogę nieprzyiáćielowi pokazał/ áby y potem tákie rzeczy ná potym czynił [*is hostibus occasione similia facinora designandi daret*] *ModrzBaz* 108v; *CzechEp* *3, 424; RAcz mi Pánie gośćinće twoie pokázáć/ á dróg swoich rácz mię náuczyć. *LatHar* 82, 562; *PowodPr* 21.

»palcem pokazać« (4): *OrzRozm* E3; *OrzQuin* Gv; co rozumiemy, żeby teraz [...] nie miał był Antychristá poznáć, y dopiero go inźnym pálcem prawie pokazać. *CzechEp* 411, 234.

»ręką pokazać« (1): tedyć to rzec muźę/ Coćbym ręką pokazał ia ták łobie tuźę. Ze nie iefł w tobie iedná dobra męśka żyłá *CzahTr* K3.

Przen (9) :

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Lecz teraz niechay fortuna pokaże/ Komu przyładzić krolewnę dziś każe. *KochSz* A4.

a) *Być wskazówką do podjęcia określonego postępowania; narzucić konieczność* [w tym: co (5)] (8) : A iżby ták wielé/ álbo mniéy/ śiedzić miał [w wodzie cieplicznej]/ chorobá (iáko mówię) á náturá/ iáko fye ma do niéy/ pokaże *Oczko* 27v; co [wywiedzenie *melankolijej*] fye fýrupámi y purgáćiami

odprawić może/ iefli rozładek á zwyczaj miarę pokaże: bo ácz fyw w prawdzie tu drógá podawa/
kthórym częściami ciáłá/ [...] co ma być dawano: ále wielé tego dofyć/ lámá experientia náuczy.
Oczko 34, 27v; ze inaczey [*Rzeczpospolita*] naiazdom, gwałtom y wolności zabiezec [...] niemogła,
iedno tym sposobem, który Ius naturae et Ius gentium pokazała *ActReg* 147.

pokazać komu (1): po który kres wzywać go [*dworzanin trefnowania*] ma/ tyle/ ile mi pokaże moje
bláhe baczenie/ poſtháram ſie ábych tu ná tym mieyfcu w. miłósciam powiedział *GórnDworz* O3.

Frazy: »czas pokazać może« (1): chmieliny y mákowinę też palić ná popioły/ bo łą potrzebne.
Owa ták/ co rozum á czás pokázác może *GostGosp* 124.

»potrzeba pokaże« (2): *Oczko* 20v; Tákże iá [*sprawę*] też niktory oczymá wyżrzyć. Tám gdzie
tego potrzebá y mieyſce pokaże *CzahTr* K2v.

αα. *Wymienić, wyliczyć, wskazać, o którą rzecz chodzi* [*w tym: kogo, co* (76)] (78) : *WujJud*
41; *BudNT przedm* b7v; Słyſzałem iuż ieden ſpoſob wſpráwiedliwiánia/ [...] á ták pokaż mi drugi
CzechRozm 217v, 59, 107 [2 r.], 143, 147, 147v, 216v, 265; że ſię rzeczámí niektoremł [!] bárzo
poſpolitemi báwię/ á od inſzych ſzeroko wypifáne álbo krotko wſpominam/ álbo ie tylko pokazawſzy
obfićiey przekładam/ tom dla ſnádnieyſzego w piſaniu ſpoſobu wczynił *ModrzBaz* 1v; naprzod
mowy y terminy niektore pokaże/ ktorych X.K wzywa *CzechEp* 140, 96, 105, 127, 175, 193 (12);
CzechEpPORz **3; *NiemObr* 95; iż rychło zás potym Nowokrzczeńcy/ zgániwſzy Bibliá Brzeſką/ y
omyłki iey nie mále pokazawſzy/ wydáli drugá w Nieſwieżu iefzcze gorſzá *WujNT przedm* 1.

pokazać z czego [= *na podstawie tekstu*] (1): Mogłoby ſie thákich przykádów wiele pokázác y s
pogánfkich hiſtoriy. *RejPosWstaw* [41³]v.

pokazać komu (16): *OrzRozm* F; że niektore mieyfcá wtychto nowe⁸⁰ przymierza księgach/ od
Heretykow łą poſáfłzowane/ [...] Przeto ſłufzna byłá rzecz/ żebychci tu tákíe mieyfcá pokazał *BudNT*
Ff6; *CzechRozm* A4, 89, 216v, 218v; *PaprPan* A3; Tuſząc ſobie to o I.M. iż mi zaráz co ná to/
máiąc doſtátek/ odpifze: y mnie/ ieflibym iefzcze kedy czego nie dołożył [...] y pokaże y nápomnie.
CzechEp 426, 28, 105, 202, 360; Przyznawa nam to X.K. iż gdyby nam kto iedną ſentencyá z piſmá
ś. [*na podparcie swych mów o Synu Bożym*] pokazał/ iż ná niey przełtác y iemu wiárę dáć chcemy:
Przećiwko ktorey náſzey ſzczyróſci/ on ſię hárdzie ſtáwi/ y nie iedno tylko mieyſce/ ále/ ſty ich nam
pokázác obiecuie. *NiemObr* 93; zkąd poſzedł ten Carz Turecki? [...] Możeſz mi kto rodzice pokázác
iego? *OrzJan* 25; *WujNT przedm* 15.

pokazać w kim, w czym (5): Widziſz że ty w tey obietnicy Przyſięgi Krolewſkie [...] one trzy głowne
rzeczy/ ná ktorych záwiſło Kroleſtwo Polſkie/ ktore łą Ołtarz/ Káplán/ Krol. (–) Proſzę pokaż mi
to w tey Przyſiędze/ bo ia dobrze thu tego niebacze. *OrzRozm* F; *CzechRozm* 137v; *PaprPan* A3;
CzechEp 382; *ReszPrz* 74.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym: zaimek pytajny* (2), *że* (1)] (3): *WujJud* 201v; *CzechRozm* 25v;
iż Ianem rzeczy ſwey dowodzi/ á czemuż tego nie pokaże/ gdzie ſłowko iedno namnieyſze o tym
Ian ś. nápiſał/ iż przez bołtwo Troyce ś. wſzytko ſtworzono. *CzechEp* 182.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać błąd (3), *co prawdziwego, miejsca, niedostatki,*
niezgody [czego], *odbiezenie błędów, omyłki, pismo, poprawy, przyczyny, przykłady, przysady* [czego],
sentencyją (2), *terminy; pokazać prawdziwie.*

Zwroty: »na krotce pokazać« (1): odłożywŷy ná űtronę rummy y chwaűty űzkodliwe/ náukę lámę zbáwienną przedűię wezmę. [...] Lecű niektore tyłko z nich nákrotce pokaűę. *CzechEp* 105.

»[czym] na oko pokazać« (1): iű nie ieű rzecz wiernym przyűtoyna waűyć űie popráwiáć piłmá ű. gdzie w nim omyłki/ exemplarzámí űtárfzymi y doűwiadczeńűzymi ná oko pokázáć nie mogá. *CzechRozm* 137v.

W przen (2) : cobykolwiek mogł nam ieűcűe kto pokázáć Antychriűtowiłkiego przędziwa/ ktoreby z dziećinnego wychowánia pod zwierzchnoűciá iego przy nas zoűtáło/ [...] tedyłmy y to gotowi odrzucić: áby prawdá űłowá Boűego w nas cáła zoűtáła. *CzechEp* 360.

Zwrot: »palcem pokazać« (1): coű tákich Iudaűzow w domach y űzpítálách, W koűcielech ná Ratuűzách y w Kűiáűęcych űalách! Nie będeć ich miánował: lecz űobie odwaűę, Iű ich wytknę przed űwiátem y páłcem pokaűę. *KlonWor* **2.

Przen [komu] (1) : day (profłę) [*Panie*] duűzy moiey onę űwiátłoűć twoieű y prawdeű twoieű/ ktoraby mi prawdűiwie pokazála te wűyűłtkie niedoűtátki (y grzechy) moieű/ ktorych potrzebá mi űię űpowiádać *LatHar* 156.

ααα. *W zdaniach zaprzeczonych lub o sensie zaprzeczonym: nie ma takiego* (26) : Niechby iedno ácz nic mieyűce pokazáli/ gdzieby te űłowko/ Na poczátku lámó przez űie przedwiecznoűć znáczyło: ále tego pewnie nie pokaűá. *CzechRozm* 25v, 29v, 121; *CzechEp* 35, 61, 265, 374; Niewiem tedy/ kędyby tákowego koűciołá/ ktoryby nie błádził űzukáć máiá [...]. Przyidűie go im kędy ná powietrzu űzukáć/ gdyű go ná űiemi pokázáć z trudnoűciá máiá. *NiemObr* 179; Cnotá lámá űobie ieű y pewną zaűługá/ Sáma űobie nadgrodá: pokaű táká drugá. *RybGęűli* D3v; *WujNT* 563 [2 r.].

pokazać komu (7): *OrzList* a4v; *OrzRozm* P4; *SarnUzn* Ev; ále máło mi w.m. ofobnych ludzi pokaűeű/ ktorzyby białęłowy bárzo űobie waűyli *GórnDworz* V v; *Oczko* 7; NIE pokaűe mi űaden ná wűyűłtkim űwiećie/ tákiego drugiego Miáłtá/ iáko RZYM *ReszHoz* 114; *WujNT* 676.

pokazać w kim, w czym [= űe jest w kim, w czym] (8): Y moűecieű mi w Polűce pokázáć vczenim y piłánim iemu [*Marcinowi Kromerowi*] więłűzego. *OrzRozm* P4; *WujJud* 243; *CzechRozm* 48v; kto mi kazać wierzyć moűe/ áby űelazny kruűzec/ w űiemi űam z űiebie palić űye miał? Co w nim tak tłuűtęgo mi pokaűe/ czegoby űye ogieñ chwyćiwűy/ miał trwać [...]? *Oczko* 7; Doűyć nam ná tym/ űe tych űłow y tákich terminow w piűmie náłzym y w náukách [*ksiádz kanonił*] nie pokaűe. *CzechEp* 348; To wűłyűawűy/ űpyta kto/ Iákoű Bog űtworzył niebo y űiemię? Odpowieda táműe Moiűeűz/ á w *Moiűeűzu* tego nie pokaűe, y inűe piłmá ű. iű przez űłowo. *CzechEp* 180, 61, 362.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); *zawsze: zaimek pytajne]* (2): niech pokaűá gdzie tho ieűt v *Zácháriałzá Dicite filiae Sion ecce Rex tuus venit manűuetus*. *SarnUzn* C2v, Ev.

ββ. *Nauczyć czegoű [co]* (5) : á to [*uűywanie cieplíc Grekom i Łacinnikom*] kto pokaűał? Bog od ládá małych poczátków zácűawűy [...] V Brándule woły [*oddajęce mocz z krwiá*] nápiwűy űye/ á ták ozdrowiawűy/ ludűiém [...] wodę zálęćiły. *Oczko* 11v.

pokazać komu (4): bo niemoűe być więłűza *Philozophia*/ iáko ludzie űwiręcych obyczáiow [...] przywieűć ku űyciu podług rozumu: [...] pokazáć im małűeñűtwo: więc goűpodárűtwo okołó roley: [...] *GórnDworz* Kk5v, Z; Ze tedy rzemiełłá tego nieumiem/ [...] wűtyd mię tego/ űem űię go/ iuű

w Lublinie będąc/ nie nauczył/ gdyż mi się mistrz trefiał/ który mi je pokazać vsiłował *CzechEp* 64; *WujNT* 516.

γγ. *Opublikować, ogłosić drukiem* [co] (4) : [przypatrowałem się księdza kanonika „Wędzidłu”] fpodziewaiąc się tego/ iż on po infzych/ w tak nie małych księgach/ miał coś nád infze przynieść/ y pokazać lepszego y doskonalszego *CzechEpPORz* *3.

Zwroty: »na jaśnią pokazać« (1): Są y drudzy/ ktorzy też fwey dawney przeciwko mnie zazdrości/ y nienawiści iadem piora fwe/ [...] oboftrzyli y ieden iuz robotę fwą ná iąśnią pokazał/ á drugi ná toż się gotuie/ [...] aby *dudum anteea aduerfum me conceptam iniquitatem, iam tandem parturiret.* *CzechEp* *2v.

»na piśmie pokazać« (1): Niedawno też Symon *Marici*^{us} [...] wlyitek początek fzkół/ poftánowienie y fpofof/ zwielką pilnością wynalazł/ y ná piśmie pokazał. *ModrzBaz* 134v.

»na świat pokazać« (1): [iż ja] ná tom fiedmioletną [!] pracą podiał/ abyfch litewfką y Rufką/ także Polfką Hiftorią nie z domniemania/ ále z pewnych dowodow ná fwiąt pokazał. *StryjKron* 275.

β. *W sposób pośredni: dać do zrozumienia za pomocą tekstu nie zawierającego wprost danej myśli lub za pomocą działania* (40) :

pokazać kogo, co (10): *WujJud* 153v; *RejPosWstaw* [41²]; *CzechRozm* 71; Chryftus [...] Duchá S. z fwey iftności Bogá z Bogá z siebie iftotnie będącego/ fwym Apoftołom y oblubiency fwey kościołowi pokazał/ mowiąc/ zmego wezmie/ to iest z iftności moiey. *SkarJedn* 278; *SkarŻyw* 318, 393; Bo ná początku kościoła Chrześcijánfkiego/ ftrzegli się Apoftołowie/ imion wrzędow zakonu ftárego/ chcąc pokazać rozność oboiego zakonu: przetoż woleli przełożone duchowne zwąc páfterzmi ábo Bifkupami [...] á niżli kápłany ábo ofiárniki *WujNT* 456. *Cf Ze zdaniem*; »kształt pokazać«, »po sobie pokazać«.

pokazać komu (9): *KwiatKsiąż* D2; *SkarJedn* 278; *SkarŻyw* 393, 597; Często Pan Chryftus miefzkał ná pułtyni: aby nam pokazał/ iż takie mieyfca do modlitwy y bogomyfności fą nałpofofnieyfze *WujNT* 130, 346. *Cf pokazać komu w czym*.

pokazać komu w czym (3): *RejPosWstaw* [41²]; gdy ftworzył [Bóg] człowieká/ tedy ten ftan wftawić raczył/ aby wfpoleczności álbo złączeniu męża y żony/ pokazał nam wielki Sákráment y znak ofobliwey onego dziwnego y láfkáwego złączenia ktorym fie złączył Pan Chryftus z Kościołem fwoim *KarnNap* F3v; *SkarJedn* 398.

pokazać przez co, ze zdaniem dopełnieniowym (1): to nam mieyfce zarzucią/ powiedaiąc że ie zle Ewán-ielifta przywodzi/ chcąc przez to pokazać żeby Ewán-ieliftowie y ini Apoftołowie nie duchem świętym pifáli/ ále leda iakie baśni fkládali *BudNT* Ff8v.

pokazać czym [w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (10)] (11): *GliczKsiąż* C2; Bo iż Krzeft [...] kázdemu z ofobná iest potrzebnym/ fam Zbáwiciel tymi fłowy pokazał: Iefli się kto nieodrodzi z wody y z Duchá Świętego/ niemoże wniść do Kroleftwa Bożego. *KuczbKat* 116, 170; ifz przed śmiercią iego [św. Piotra Celestyna]/ widzieli nadedrzwiámi komorki iego/ krzyż złoty na fámym powietrzu wifzący. Czyni pokazać chciał Pan Bog: iáko dla imienia iego krzyfz od młodości afz do fkonania ochotnie nofił *SkarŻyw* [474]; *Ták będzie rádość w niebie* [*Luc* 15/7.] [...] tym chciał Pan pokazać/

iáko miłe ieft y wdzięczne Bogu y świętym iednego grzełznego náwrocenie *WujNT* 259, 212, 430; *SkarKaz* 517a. Cf »przykładem pokazać«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); iż, że (21), zaimek pytajny (6) jako 'że' (1), żeby (1)] (29): KwiatKsiąż D2; iefli kto o tym mowi/ to oni milczą: chcąc pokazać/ że thá rzecz niegodna/ by o niey mowiono GórnDworz N3, F, Cc3v; KuczbKat 240; CzechRozm 159v; SkarŻyw 597 [2 r.]; Sąd pojedynkowy co z człowiekiem będzie/ pokaże. LatHar 638 marg; iż vmarli zmartwychwstawią/ y Moyzełz pokazał v krzá/ gdy zowie Páná/ Bogiem Abráánowym/ y Bogiem Izáánowym/ y Bogiem Iákobowym. WujNT Luc 20/37, s. 72, 130, 180, 309, 310, 346, 350; chcąc pokazać iáko mu wielki y należyty vrząd zlecał: ośobliwemi go dárámi y przywileymi nádác chciał SkarKaz 577a. Cf pokazać przez co; czym.

*Zwoty: »dostatecznie pokazać« (1): A przetoż áczkolwiek o tym [wychowaniu dzieci] wiele w piśmie opifánia mamy/ wżákże Pan Bog chciał to nam doftáteczniey w przykładzye wychowania Syná fwego y w dzyeciństwie iego/ dla náuki náłzey/ zoftáwić á pokazać/ [...] áby każdy w tym doftátecznie był vpomnion *RejPosWstaw* [41²].*

*»jaśnie pokazać« (1): Wierzyfzże ty w Syná Bożego [Ioann 9/35].) Nie mogł nam iásniey pokazać iáko tymi słowy/ że on ieft oraz y Synem Bożym y Synem człowieczym *WujNT* 346.*

*»kstał [czego] pokazać« (1): Aczkolwiek íam Zbáwiciel kftał nieiáki pomázánia tego [tj. ostatniego namaszczenia] pokazał/ kiedy Zwolenniki fwoie po dwu przed íobą połytał. Bo w Ewángeliey ták o nich piáno/ Iż wyfzedłzy [...] pomázowali oleiem wiele chorych/ á bywáli vzdrowieni. *KuczbKat* 230.*

*»przykładem, w przykładzie pokazać« [w tym: iż (2)] (3:1): Ktorzi [Lacedemonowie] piyáne słuigi ná ich kołaciye przywodzić kaźiwali. [...] przeto iżeby młodziencykom przykładem pokazali/ yako ízkaradna rzecz ieft na piianego człowika [!] patrzeć. *KwiatKsiąż D2; Bo thák v S. Mátheufzá świadczy náłz Zbáwiciel: Spráwiedliwi ínąc będą iáko słońce/ w Kroleftwie Oycá ich. A iżby kto w tym niewątpił/ fwego przemienienia przykładem to pokazał *KuczbKat* 95; *RejPosWstaw* [41²]; *WujNT* 180.**

*»[co] po sobie pokazać« (1): gdy grzełzącego nie każe prześládować/ áni mordować/ iáko y íam to po íobie przeciw cudzołóznicy oney/ do niego przywiedźionej pokazał *CzechEp* 29.*

*Przen [co komu] (1) : Marzecz nam dzień íwię. Iana pokazał [tj. pogoda w dzień św. Jana wskazała, jaka pogoda będzie w marcu] *LudWieś Bv.**

b. Udowodnić, wykazać, potwierdzić wiarygodnie (71) :

*pokazać komu (5): CzechRozm 94; (nagł) Zemomiłław y Miećłław K.P. (-) NA tych to Bog pokazał tey zacney Koronie/ Ze iá chciał mieć w íálce fwey y w fwoiey obronie. *PaprPan Dd3, Dd4v; WujNT przedm 27; SkarKaz 208a.**

*pokazać co [= treść stwierdzenia] (24): GliczKsiąż B4; czego [grubości języka przyrodzonego] dowodząc/ wyrwie iákie ítáropółkie z Bogárodzice słowo/ á s Czełkiem iákiem gładkiem słowkiem ná íztych ie wyfádzi/ áby íwe⁸⁰ ięzyká grubość/ á obcego piękność pokazał *GórnDworz F2, D8v; HistLan B3v; PaprPan Dd4v; SkarJedn 27, 30, 194, 215; Zezwi wízytkich fwoich káplánow/ á rofkáíz im áby to oko [wybite kijem] zleczyli/ á moc Bogow fwoich pokazáli *SkarŻyw* 179, 185, 385, 389, 462, 559, 601; *CzechEp* 243; *PaprUp G4; ActReg 162; Pátrz zła zóno/ cóś ty tu nábroiá zlégo. [...]***

(-) Ia iednąk mą niewinność/ gotowám pokázác *GórnTroas* 60; *SarnStat* 214, 522, 834; *SkarKaz* 208a. Cf *pokazać co przed kim*; *pokazać co, ze zdaniem dopełnieniowym*; *Ze zdaniem*; *W przem*.

pokazać co [= rodzaj stwierdzenia] (2): OD tego czáfu [...] ielzcze więcey w vporze fwym y odłzczeńińtwie twárdzieli iáko fkámieniáli Grekowie: iż [...] ná Synody ná ktore częłto przyzywáni byli/ przyezdzác/ á prawdę swoię pokázác/ niechcieli. *SkarJedn* 253; *WujNT przedm* 27.

pokazać co przed kim, przed czym (2): *SkarŻyw* 391; ielliby też powód ná onéy wiziiéy przed onym to wrzędem pooránia álbo gwałtu inákłżégo niepokazał iáko w pozwie łtoi: tedy [...] *SarnStat* 1285.

pokazać co, ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia bliższego (2): *KromRozm II* b2v; [*Chrystus*] będąc w iedney ofobie Bogiem prawdziwym y Człowiekiem/ żadną miarą wymáłowau [!] áni wyrzezan być niemoże. (-) Tuście więc wálżę wżyftkę Theologią/ iáka ielł/ pokazáli. *WujJud* 45.

pokazać kim, czym (25): gdy yá był [...] Tárquinius superbus zgwałcił/ wzyáwłly Puginał zabiłá ié famá [...]. Czém pokazála to/ że wyęcey waży cnotá niż kyedy gładkosć. *GliczKsiąż* P8; *GrzegRóżn* G2v; *SkarJedn* A3, 30 [2 r.], 278, 353; ále názáiutrz P. Bog ié^{so} łzczeróć cudem pokazał. bo gdy w duchu zápalony to imię łławił/ vkażáło ié ná nim koło świetne *SkarŻyw* 462, 248, 393, 559; *GórnTroas* 5; *OrzJan* 61; że choćby który pod trwoę y rułzenié był wzdan/ á potym ná wtórym y dáłłzym roku po odpráwieniu potrzeby pokazał liłtem Hetmánłkim/ iż ná ten czás był ná połłudze Rzeczypołłitéy y náłżéy/ ma zátym od wzdáńia byđz wolnym *SarnStat* 433, 656. Cf *Zwroty*.

pokazać na kim, na czym (7): Iłcie wdzięczność tá/ kthora ma być w twarzy/ [...] ielł v páná Kołłtki/ áni mogę/ ná nikim lepiej thego pokázác/ iáko na pánie/ chcąc obiáłnić co to ielł/ co ia wdzięcznołcią zowę *GórnDworz* D8v; *PapPan* Dd3; dołłąpiłem miłóśierdzia/ w wielkich grzechách moich/ áby ná mnie Chryłtus pokazał/ iáko ielł ćierpliwy *SkarŻyw* 82, [197]. Cf »na sobie pokazać«.

pokazać w kim, w czym (4): *ModrzBaz* 115v; *SkarŻyw* 194; Pan Górnicki ma z kręłkami ná wiérzchu ták /ğ/ dla łłowá /gi/ [...]. Alem ia w tym rozumienia inłżégo iáko w literze /i/ pokażę. *JanNKar* E4. Cf »w sobie pokazać«.

cum A cum inf „być” [w tym orzecznik w formie: kogo (2), jaki(e) (N) (2)] (4): Y on mnie [*Duch Św. Chrystusa*] vwielbi/ to ielł/ ná łobie Bołłtwem ktore odemnie ma/ mnie słáwnego Bogá być pokáże. *SkarJedn* 278; *SkarŻyw* 393; *OrzJan* 122; które [*skóry barankowe sędziowie kasztelańscy*] máią łobie zátrzymáwác/ ielłi pokażá łład łwóy byđz łpráwiedliwy. *SarnStat* 560.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (8); iż, że (23), zaimek pytajny (4), jako ‘że’ (2)] (29): *GliczKsiąż* P8; *GrzegRóżn* Bv, G2v; *KuczbKat* 415; Ielłi to łobie przypifuięćie/ ná co Pan Bog Prorokom dáry dawał/ mułłicie też to pokázác/ żełćie y wy łą Prorocy. *WujJud* 39v; *CzechRozm* 94, 197, 252; *PapPan* Dd3; w káżdey łpráwie/ iż Hetman/ więcey ma być ołłtrożny niżli łmiáły/ wiele Pánów pokazałó. *ModrzBaz* 115v; teras łwéżym S. ołłmem Zborem cudownięć Pan Bog [...] pokażáł/ iáko mu ié to z iednoczenie podobáło: á odłłąpienia y rozerwánia kołłcielnego dłużey ćierpieć niechćiał *SkarJedn* 353, A3, 30, 257; *SkarŻyw* 82, 194, 248, 462; On [*Bóg*] to potym [...] pokaże: kto ielł iego chwalcą: kto też blúźniercą *CzechEp* 55; *GórnTroas* 5; *GrabowSet* D4v; Poniewáż tedy W.M. łámi y przodkowie wálży dokázowáli ták wiele/ [...] nie zá grołz królów wálżych/ ále że ználi łáłkę y miłóć królewłką ku łobie/ tedyłćie W.M. wżyłcy Polacy dołłýć pokazáli/ iákołćie ten

ftátut rozumieli/ y coście W.M. íami ná fię włożyli: To íeft: że was íamá dobroć królów wálznych przeciw nieprzyiacielowi pobudzić ma/ nie pieniądze żadné. *OrzJan* 61, 61; *WujNT* 132; *SarnStat* 433, 522, 549, 656, 1169.

Zwroty: »dostatecznie pokazać« (1): Abowiem y Chrifthus ma pod íobą Anioły/ ktorým przyścia y odefzcia dawa rofkazanie. Coż tedy było potrzebá przydávác: Y íam człowiek pod zwierzchnością: íedno áby w íámy m íobie doftátecznie pokazał godność Chriftuíową? *CzechEp* 243.

»dowody (1) pokazać« (1): które [*przymierze*] íuż íam Turczyn dofyć wielkimi dowody pokazał bydź nie waźné *OrzJan* 122.

»jaśnie, jawnie pokazać« [*szyk zmienny*] (3:1): *HistLan* B3v; *CzechRozm* 252; *Paprup* G4; któreby [*wsi*] íáínie íobliwym przywileiem to pokazały [*quae expresse ... docerent JanStat* 1080]/ íz ná mieyfcu robót czyníz pieniężny wíętlzy poftąpiły *SarnStat* 656.

»pokazać na oko« (1): ím pilniey proíszę/ Tym mnieyízy íkutek/ z íáiki twey [*Panie*] íodnoízę. Chceíz to podobno pokázác ná oko Ze [...] ty málo dbaíz/ íák íwe íprawy wíedzíem? *GrabowSet* D4v.

»w oczy [*czyje*] pokazać« = *przedstawić* (1): nigdy to złe náíenie [*tj. kacerstwo*] [...] nigdy w oczy íwiatá wíztykiego/ to íeft/ ná Koncyliách prawdy íwey ktorey nie ma/ nie pokaże *SkarJedn* 27.

»prawem pokazać« (1): tedy w téy mierze íędzia Duchowny przyíadzić to ma Aktorowi/ [...] álbo coby práwem pokazał [*vel id super quod legitime doceret JanStat* 236] *SarnStat* 214.

»przykładem pokazać« (2): *KromRozm II* b2v; ktory [*Pan*] nam [...] wólá íwá náíwíętlzą ták náuką íáko y przykłądy życia íwego obíawíc y pokázác raczył *WujNT przedm* 27.

»rzeczą, skutkiem pokazać« [*szyk zmienny*] (4:1): niechayże máíá íobie ktorą [*wiarę*] chca/ by tylko [...] pokazáli rzeczą (czego słowy przá) że ía [!] zwolenníkami Sábelliufzá żydowiná. *GrzegRóżn* Bv; Ach íákíeíz to íerce złe tákich białych główek/ S ktorego pod czás plynie dofyć tákich [*tj. okrutnych*] íłówek. Co ínadź drugie y íkutekiem íáwnie pokazały/ [...] íeízczeć tego w Krákwie íwieżá pámíeć mamy [...]. Gdy zła íwowlna dziewczká mátkę íwá zábíłá *HistLan* B3v; *ActReg* 162; *SarnStat* 834; *SkarKaz* 208a.

»na sobie, w sobie pokazać« (3:1): íz íie Grzegorz S. [...] wniuerfálnym abo powfzechnym Bífkupem pííac niechciał [...]. Nie ízeby íię Páíterzem wíztykiego kościoła y Bífkupow wíztykiego chrześciáńítwá być nie czuł [...] íle áby wzor pokory ná íobie pokazał. *SkarJedn* 194, 278; *SkarŻyw* 393; *CzechEp* 243.

»świadcami pokazać« (1): pozwawfzy náiezníká do íádu Stárościégo/ ma [*ukrzywdzon*] zupełnémi íwiádkami y ludźmi poczciwémi/ dobréy íławy/ pokázác/ íz obwiniony ten gwałt/ y ízkodę domowi íego wczynił. *SarnStat* 1169.

Szereg: »objawíc i pokazać« (1): *WujNT przedm* 27 *cf* »przykładem pokazać«.

W przén (1) :

Zwrot: »drogę pokazać« (1): Y drogę náuką y przykłądem żywotá íwego pokazał/ kędy ktemu przyíc móžeme y mamy. *KromRozm II* b2v.

Przen: *Zdanie z podmiotem nieżywotnym w znaczeniu 'okaże (okazało) się'* [*w tym: co (= treść stwierdzenia)*] (6) (7) : ÍAína íprawá pokaże/ íák náurá mieć chce *WierKróc ktv*; *Záczym*

iáko to íkutek pokazał/ wielkim káznodzieiá/ y burzyćielem Heretykow y grzechow wízelákich przenásłádowncá zoftáł. *SkarŻyw* 371.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (1); iż (1), zaimek pytajny (1), li 'czy' (1)] (3): OrzQuin P; przeciw nam wízytko to czyni y Wędźidło kuie [...]. Co iáko ípráwiedliwie y íłufńnie czyni/ dzień to on oítáteczny pokaże/ gdzie to wízytko ná iáwiá przyidzie. CzechEp 15; GórnRozm A2v.

Frazy: »czas pokaże« (1): ktora [elekcja] dobráli iest/ álbo zła/ czas to pokaże GórnRozm A2v.

»rzecz sama pokaże« [w tym: komu (2)] (3): Weźmiecie wízytki Páńftwá od Królestwá różné/ [...] to iest/ Hośpodárftwá y Kśięftwá/ á równaycie ié z Królestwem: rzecz to wam lámá pokaże/ iż niemoże być włáfnie wezwány żaden Hośpodár áni Mocarz/ to iest/ Kśiężę Królem OrzQuin P, C3v; CzechRozm 28.

c. Ujawnić to, co poprzednio było niewiadome [co] (2) : Ad 2^{dum} oKamieniec odmiana stałasię tą nakonuocatiej Proces contraPerduelles namowic tentopokaze. ActReg 12.

Zwrot: »światu pokazać« (1): pierwey íię zázwdy [księża katolicy]/ o wiofki o folwárki/ [...] ogrody ítáráią: niż o napráwę w błędziech ták grubych: chociaź íię poftáwká zwierzchnóń pod imieniem teź śwíęty m Iezufowym/ zá tákíe vprzedác chcá przed ludzmi [...]/ iákoby ízukác mieli chwały Bożey. Aleć ie Bog iuź wrychle odkryie: y znácznie czáry ich [...] śwíatu pokaże. CzechEp 50.

d. Dać poznać swoje cechy (119) :

α. W celowym działaniu: zaprezentować, wykazać się czymś; popisać się [w tym: kogo (1), co (67)] (73) : Gdy pothym do íiędzienia zá ítoł przyfzło/ pan Krákowfki áby ludzkość íwá pokazał: ktemu że pan Giżycki v ítołu nie íiedział/ [...] vÍtháwicznie s pániá Giżyczká chciáł mowić GórnDworz S4v, C2, E7v, K; bárzo to wiele pomaga/ iefliby chory śwíęty m Oleiem był pomázan/ dokąd ma w íobie rozum zupełny/ á dokąd Wiárę y nabożeńftwo może pokázać. KuczbKat 230, 255; Gdyż teź on [Bóg] y obłudnym złym y niezbożnym krolom pánowác dopuńczá/ [...] czáfem áby lud zły przez nie pokarał y gniew íwoy pokazał CzechRozm 246, 237; SkarŻyw 26, 165, 188, [407], 598; ActReg 32, 55; WujNT Col 2 arg; PaxLiz D; Przeto rychło Apollo ítronámi złotymi Lutnię náwiáź [...]. Pokaź teraz náukę íwoię wyprawioná/ Zágray iuź pieśń wefołá SapEpit A3.

pokazać z czego [= czym] (1): Ktoryź z was mądry i ćwiczony? Niechże pokaże z dobrego obcowánia vczynki íwe łágodney mądrości. WujNT Iac 3/13.

pokazać komu (5): GórnDworz D7, N5v; bárzo tho mądrze ípráwił on nawyźfzy tych wízyftkich rzeczy ítworzyciel/ áby nam thákowá moc íwoię/ nieiákimi znáki ímyłam poddánymi/ z dobroći íwoiey pokazał. KuczbKat 110; BielSenJoach 3; Iednák iefliże pádnie co ná íkrzydło twoié/ Nieprzepuńczay/ pokaź teź innym męztwo íwoié. WyprPl C3v.

pokazać kogo [= siebie] kim (1): Zonego ziazdu vPrzeńzporku zali nieznaczne[m] [tj. czyż nie znacznym] Krolem íam íiebie y Narod Polfki pokazał PaprUp C4v.

pokazać przez co (1): Bo choć [doktorowie chrześcijańscy] roznych czáfow y dáleko ná roznych mieścách od íiebie byli/ przedsię Duch S. przez zgodny ich wykład y iednoftáyne zwolenie/ ípráwę íwá [!] w ich pífmach pokazał WujJud 36.

pokazać czym (5): GrzegRóżn C2; KuczbKat 110; CzechRozm 170; SkarŻyw 168; Wyrzucił wŹytkie [przedajęce w Źwiętyñi] [Joan 2/15].) Tym pokazał nie tylko zwierzchnią moc y władzę Źwą [...] Ale y dał przykład Źwoim namieftnikom/ áby [...] WujNT 310.

pokazać nad kim, nad czym (2): Bom ia oto zátwardził ferce Egipcycánow/ że y tám zá wámi poydą w pogonią/ á pokážę chwałę Źwą nád Faraonem [et glorificabor in Parhoh]/ y nád wŹytkiem woyłkiem iego/ nád wozy iego/ y nád wŹemi iezdnemi iego. BibRadz Ex 14/17; SkarŻyw 187.

pokazać przed kim (1): Chwali ich [Źw. Paweł Koryntian] z poŹłuŹeñstwá ktore przeciw niemu przed TytuŹem pokazáli. WujNT 2.Cor 7 arg.

pokazać na kim, na czym [= *wobec kogo, czego*] (3): Pánie Boże miłóŹierny y dobrotliwy/ pokazŹ tę łáfkę ná mnie. SkarŻyw 120, A3, 403.

pokazać na czym [= *przez co*] (1): kto cię [Źw. Wojciechu] z Polłki [do Prus] wygánia? [...] vprzeymą [!] miłóŹ ku ChryŹtuŹowi/ ktorąŹ chćiał ná pozyŹkánium duŹy ludzkich/ y ná Źwey krwi rozlániu pokázác. SkarŻyw 355.

pokazać w kim [= *wobec kogo*] (1): WSzechmocny y wiekuiŹty BOże/ ktory [...] dŹiwną moc twoię/ y hoyną dobroć twoię/ y wŹtanie wdowim raczyłes pokázác LatHar 457.

pokazać w czym [= *przez co*] (6): CzechRozm 245v; To było ták zbytnie trudzenie/ wktorym on Źwoię wielką miłóŹ ku Pánu Bogu pokázác chćiał SkarŻyw 472, 258, 412, 443; Iednák oná pilnoŹ/ nakład/ vŹilne Źtáránie/ y NaboŹeñstwo ktoreŹ W.X.M. w oddánium oŹtáteczney poŹługi/ Źławney pámięci KŹiáŹęciú Źłuckiemu/ MałŹonkowi Źwemu/ [...] pokazála/ v wŹyŹtkich dobrych wielkąŹ pochwałę y zálecenie Źłufznie odnioŹlá. WysKaz)(3.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: *to* (5); *iż, że* (7), *zaimek pytajny* (3), *jeŹli* 'czy' (1)] (11): iŹ ci Źtarzy [...] chcą to pokázác/ iŹ nie Źá Źtarzy/ y dla tego więć owo fárbuią Źobie brodeŹ/ ábo w cŹapecce chodzą/ áby Źiwiznę zákrzyli GórnDworz K2v, E8, F6, N5v, V2; CzechRozm 170; PaprPan P4v; A iáko Źię potym [papieŹ Innocenty III] y z Otonem obŹzedł/ pokazał. CzechEp 42, 98; A iesli co naRptą zatą zwłoką padnie, vmiecie tu więć wm pokazac, iesli iey wñm bedziecie prawi. ActReg 113; OrzJan 103.

W przeciwstawieniu; »pokazać ... pokryć« (1): będzie tho wielki rozum dworzáninow/ kiedy tho/ w cŹym Źie dobrze cŹuie/ á s cŹęgo rozumie że ma być pochwalon/ pokaŹe ludziom nieznácźnie/ á pokryie/ iefli co zna nie bárzo trefnego w Źobie. GórnDworz N5v.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać chuć, chwałę, czerstwoŹ, dobrą wolą, dobroć, dzielnoŹci, gniew (2), ludzkoŹ, łaskę, męŹtwo (3), miłóŹ (4), misterstwo, naboŹeñstwo, nakład, naukę, niecierpliwoŹ, ochotę, pilnoŹ, powinowatoŹ, siłę (2), sprawę, staranie, sztukę, uczynki, umiejętnoŹ, wiarę (2).

Zwroty: »pokazać (to), co umie« (2): A iáko temu przyŹtoi lutnię wziąć w rękę/ gdy o to iefł proŹzony: ták záŹ owemu bárzo nieprzyŹtoi/ ktory [...] nie dádzac Źie bárzo ráćzyć/ hnet wŹytko pokaŹe co vmie/ á cŹáŹem y to cŹęgo nie vmie. GórnDworz Kv, B7v.

»jáŹnie pokazać« (1): TEn wierŹ [...] Woiewodo tobie Ofiáruię: wiedzac to/ żeŹ Źwoiey oyczŹzny iefł tákim pilnym ŹtroŹem/ że nád cię nikt inny Zdrowia y Źwobod więćey iey Źyćzyć nie będzie/ [...] CoŹ nam w tych cŹzáŹsiech nieraz doŹć iáŹnie pokazał BielSenJoach 3.

»moc pokazać« [szyk zmienny] (16): *KuczKat* 110; że ná głos iego [tj. *Pana*] álbo rofkazanie vmárli powltaná. Kto wietłzá moc ná tę pokázác może? *BiałKaz* E2v; prawdá ífz vkrzyżowány íeft/ ále vmarwfzy zá nas/ gdy chćiał/ moc fwoię Bołką w zmartwychwltaniu pokazał *SkarŻyw* 443, 168, 258, 501, 559, 560, 572; *ReszPrz* 85; *ActReg* 106; o drogi Hektorze/ Pokaż moc fwoię zwykłą/ poruż ziemię/ morze *GórnTroas* 48; *LatHar* 457; *WujNT* 310; *SiebRozmyśl* F4; *SkarKaz* 4a.

»pokazać przed oczyma ludzkimi, na oczach ludzi« [szyk zmienny] (1:1): A chcąc nieiákie tey tákowej mey wdzięczności świadectwo przed oczymá ludzkimi przeciw W.K.M. Pánu fwemu przyrodzonemu pokázác/ vmyśliłem to co v łiebie mam zá naywietłzá pocztę ofiárowác W.K.M. *BibRadz* *2; *GórnDworz* I6v.

»po sobie pokazać« [szyk zmienny] (5): *CzechRozm* 170; Ze ono Kłiążę Mauryc Sáłki ácz był rządny/ [...] tákiego męłtwá nigdy nie miał w łobie/ iákie ci Kálinowcy pokážą po łobie *PaprPan* E4v; *CzechEp* 98; *CzechEpPORz* **v; Swiádkiem íeft ziemiá Węgierłka/ którą gdy z gruntu wywracał/ to po łobie pokazał/ że zgołá względu żadného nie ma/ áni ná Bogá/ áni ná żadné naboženłtwo/ áni ná moc niebieską *OrzJan* 103.

»znacznie pokazać« (1): Bo to pewna íefliby kościoł przeciw nieprzyaciéłom [...] walczyć miał: tedy nie czym inłzym/ íedno mieczem duchownym [...]. A íefli czym inłzym/ y inłzym też ípofohem/ ázażby tego po łobie znácznie nie pokazał/ ízby mu nie ízło o on żywot wieczny/ [...] ále o ten doczełny/ y o dobrá ziemłkie *CzechEp* 98.

»pokazać znak [czego a. że]« [szyk zmienny] (2): *GórnDworz* Aa7v; Lecz pokazał twoy Bog znak niewátpliwy/ Ze z tobá trzyma/ ô Krolu cnotliwy/ Gdyż przy íwobodzie to miáłto zołtáwił/ Aby cię wielkim Krolém w nim obiáwił. *GrochKal* 27.

Szereg: »pokazać i objáwić« (1): [*Matthias Flaccus Illyricus*] łobie wymyłła iákieś pewne náznáczone mieyłce/ z ktorego [*Pan Chrystus*] miał do niebá [...] włtápić/ áby tym ípofohem fwoię moc y władzá pokazał y obiáwił. *ReszPrz* 85.

»wydać a pokazać« (1): że w ízkole tego łie dzyecyę ma náuczyć co powinno będye s łiebye wedłóg wezwányá fwego krzesćiyáńłkyego wydać á pokázác *GliczKsiąż* L4.

Przen (1) : Náłłáduymyłz y my tych oycow náłznych/ á íefli żywą wiáre mamy/ niechay fwoie dzielności pokáže: íefli żywa/ niechay łię rułza/ chodzi/ y prácuie *SkarŻyw* 28.

β. *Uzewnętrzníc, przejawíc w zachowaniu lub sposobie postępowania swoje cechy, uczucia, myśli [w tym: co (44)] (46)* : Niełtátecność w Bábilonie łtárfzy pokážáli/ Ktorzy łie łudzyom ná twarzy łwíętołłiwi zdáli. *KochZuz* A2v; ktoremu záto pokutę náznáczył/ ífz tak włkázuiąc/ rádość nad zgubá przenáłłádowniká pokazał. *SkarŻyw* 251, 98, 130, 189, 225, 284 (9); *KochTr* 2; *GrabowSet* E3; [gdy *Chrystus skonáł*] Żydowie niektorzy vderzeniem w pierśi/ iákákolwiek łkruchę y žal fwoy pokážáli. *LatHar* 320, 261; Wielkie męłtwo y powśćiągliwość pokazał Dawid/ gdy wody z Bethleem [...] w wielkim fwoim prágnieniu pić niechćiał *SkarKaz* 120b, 42a, 244a, 313b, 638a.

pokazać komu (3): *WujJud* 11; perswadował y Krolowi y Panom aby nietylko dziełkowaniem ale aliqua extraordinaria gratitudine, aby mu to pokazali ze grati sunt prace iego *ActReg* 59; *SzarzRyt* C2.

pokazać czym (4): *CzechRozm* 69; *SkarŻyw* 81; *ActReg* 59; Tu krzykiem łerdeczny ból włzytcy pokážáli *GórnTroas* 74.

pokazać na czym [= *za pomocą czego*] (1): Nátym pokażełz miłość ku mnie/ gdy zbáwieniu ludzkiemu służyć/ á kościół moy/ y owce moią krwią odkupione náuczác/ bronić [...] będziefz. *SkarŻyw* 599.

pokazać w czym [= *za pomocą czego*] (3): *CzechRozm* 222; *SkarKaz* 514b; Boś tu przecię brácie w tym pokazał niecnotę; Ześ cudzym koniem robił/ vkradłes robotę. *KlonWor* 4.

cum A cum inf „być” + „w sobie” (1): po tych godnościách náznáczonych/ kthore dworzanin w łobie być pokaże/ tho [*tj. miłowanie swego pana*] iest rzecz nayczelnieyfza. *GórnDworz* K6.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikiem: to*] (2); *zawsze: iż, że*] (4): *CzechRozm* 69; *SkarŻyw* 208; *ActReg* 59; Rozum to przyrodzony chwalić muśi/ gdy fię kto od rzeczy miłey á łobie wolney pohámuie/ [...] á pokaże iż łobą władnie/ á chęć go do rzeczy lubych nie zwycięży. *SkarKaz* 120b.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać ból, cierpliwość, cnotę (2), *głupstwo* (2), *gniew* (2), *grzechy, ludzkość, męstwo* (2), *miłość* (3), *niecnotę, niestateczność, pokorę, posłuszeństwo, powściągliwość, radość* (2), *serce, skłonność, skruchę, statek, świętokrajstwo, twarz, uprzejmość, wiarę, zgodę, żal* (2), *żalność* (2); *pokazać krzykiem, wolą*.

Zwroty: »jaśnie pokazać« (1): oni iednák chociaź fię w tym barzo mylą/ przedfię áby głupstwo łwe tym iásniey pokazali/ śmieli to iáwnie na piśmie podać/ iż łtárego zakonu kłięgi Zydowłkie po ześciu z światá Ieronimowym/ od Zydow łą pofálzowáne *BibRadz* *4v.

»obraz [*kogo*] na sobie pokazać« = *być podobnym do kogoś* (1): ci [*papieżowie*] bowiem Rzymłkie imię osławili/ [...] á práwie obraz pierwfzey bestyey/ onych hárdych/ y okrutnych/ Cefárzow Rzymłkich ná łobie pokazáli *NiemObr* 159.

»po sobie, w sobie pokazać« [*szyk zmienny*] (6:1): Ale iż on tymi księgámi Bożymi pogárdziwłzy/ [...] nowe rofkázania y vftáwy wam vcźniom łwym zołtáwił: [...] tedy oto tym łámym pokazał to po łobie/ iż on nie był Mefyálfzem/ áni łynem Bożym: ále iż był głównym nieprzyiácielem bożym *CzechRozm* 69, 120v; *SkarŻyw* 140, 164, 200; *KochWz* 136; *CzechEp* 19.

»na wierzchu pokazać« (1): Wyznáł grzechy łwoie w wielkney żáłości y záfwtýdzeniu ktore ná wierzchu pokazał: iż y weyźrzyć w niebo nie śmiał. *SkarKaz* 349b.

»znak [*czego*] pokazać« (3): *KwiatKsiąź* N2v; *GórnDworz* Aav; Drugim gniew wniemocy roście: á on nigdyłz nie był łáfkáwłzy iáko w ten czás. żadnego znáku wzrufzenia y gniewu niepokazał *SkarŻyw* 293.

Szereg: »odkryć i pokazać« (1): Potym ięli zaś zádáwác nam/ [...] iákobyłmy miedzy łobą byli niezgodni. (–) A załz to nie prawdá: włzák to włzyłcy wiedzą/ y świat ksiáźek wálznych przeciwnych y rołterkow pełen: á iákoź to śmiećie pokrywác/ coście iuź dawno łámi włzemu światu odkryli/ y pokazáli? *WujJud* 11.

W przén (1) : powážnieyfza żywie Sławá tego/ ktory z łámym nie łękliwie Podkał łie niezczęściem: y łtáłą krwáwemu Pokazał zwycięłzcy twarz *SzarzRyt* C2.

Przen (2) : [*Gdy Jezus skonáł*] Záczył fię ziemiá trzęłłá/ opoki pádáły/ Choćiaź ták twardé/ przedsię żáłość pokazały. *SiebRozmyśl* H4v; Lecz pochwili źiárno to wzgárdzone pokazało łwoię dzielność y moc wielką/ vrołło wyłokie y mocne drzewo. *SkarKaz* 83a.

3. *Uczynić, dokonać; ostendere PolAnt, Vulg, JanStat; praestare Modrz, JanPrzyw; facere Modrz, Calag; reddere JanStat, JanPrzyw; uti Modrz [w tym: co (147)] (152)*: Równy w potężnych sprawach był ten to Do^m zawiady A muś mi to przyznać mądry człowiek każdy. SKIElku potrzeb w postępkach które pokazali *WierKróc* Av, B2; *PapPan* V3v; zpuściwszy się z góry począł na powietrzu latać (bo go czarci nieśli) ludzie się zdumiewali bardzo/ y mówili drudzy: Iż to Boskie dzieło/ z ciałem na powietrzu latać/ a iż Chrystus nic takiego nie pokazał. *SkarŻyw* 601; bo trudno ma człowiek wszystko [tj. prace w gospodarstwie] wpiąć: ale z tego zowią dobrego sługę/ gdy też pokaże co z swego rozumu. *GostGosp* 124; *WujNT* 132; *KmitaSpit* B4; ogniem/ mieczem/ y infemii plagami/ chce [Bóg] pomstę ku wytrąceniu pokazać. *PowodPr* 54; *SkorWinsz kt v*.

pokazać komu (4): odpowiedział im Iesus/ Wielém wam dobrych czynków pokazał zoica moje⁸⁰/ dla któregoś mię tych to czynków kamionuiecie? *MurzNT Ioann* 10/32; *BudNT Ioann* 10/32; *CzechRozm* 131v; *SkarŻyw* 504.

pokazać przeciw komu [= *wobec kogo*] (1): Ten [Benedykt IX] Potym stolicę tę/ takimuz iako sam był/ niepodleżemu czarnoksiężnikowi Ianowi Gracyanowi Grzegorzem szóstym nazwanemu/ dla zbrodniei swej/ którą przeciw Henrykowi pokazał/ bojąc się go/ sprzedał *CzechEp* 424.

pokazać nad kim (2): *CzechRozm* 66v; [św. Antoni rzekł okrutnemu tyranowi Ecelinowski:] długoś krew ludzką rozlewać maż? Wziyści [...] rozumeli iż go [tyran] wnet miałazać ściąć iako był injm zwykły czyni [!]: ale się inaczej zstało/ [...] padł [Ecelinus] do nog jego/ żałując złości swych [...]. Y innych takich cudownych rzeczy/ bez lidźby nad nim pokazał Pan Bog. *SkarŻyw* 546.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (2); zaimek względny (2), iż (1)] (3): *ModrzBaz* 54; Bo iesli to pokazać X.K skutkiem chciał/ co słowy tymi napisał/ tedy nie tylko ośob nie miał miánować/ ale ani ksiąg pewnych *CzechEp* 94; *SkarKazSej* 671a.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać pilność, pomstę, przykład, sprawy, wiele dobrych czynków, więcej; pokazać co z swego rozumu; pokazać w potrzebie.

Zwroty: »cud (a. cudowną rzecz) pokazać« (3): *CzechRozm* 131v; Pan Bog nález/ [...] tak wiele cudow nam swoich na nález obronę pokazał *SkarŻyw* 504, 546.

»kształt [czego] pokazać« (1): *Controuerfiae* przedtym piływano prawie rozpiérając się rąkami, argumentami, y replikując: Ale teraz coś ieno trochę zmierzają na się rąkami, a namięniwży nieco, ieno kształt nieiaki litigowania pokażą, nie wyieżdżając na iawią z argumentami *SarnStat* 1299.

»przykład pokazać« (2): Gdyż się Bog y innych synow swych y posłańcow zelżywości y nie przyięcia [!] ich mścić będzie. Czego iuz przedtym znaczne przykłady [!] nad Korem/ Datanem y Abiromem y innymi pokazał *CzechRozm* 66v, 225.

»skutek pokazać« (1): gdyż pan Chrystus zaraz po zwiastowaniu w łamym poczęciu swym był doskonałym mężem [...] czego skutek pokazał gdy słowem y żywotem sam będąc/ głosem przez wta matki swej [...] wypuszczonym/ ożywił Iana *CzechEp* 149.

»skutkiem, rzeczą, uczynkiem pokazać« = *praestare Modrz [szyk zmienny] (2:1:1)*: *ModrzBaz* 54; *CzechEp* 94, 133; nie potrzebaby mi słow wiele ani namowy wielkiej/ gdybyście mi to z ferca przyznać/ y łamym uczynkiem a nie słowy pokazać chcieli: iż Pána y Boga swego Chrystusa miłujecie *SkarKazSej* 671a.

»na sobie pokazać« (1): *Boby fie ten prozno zwąć miał łługą y vczniem ie⁸⁰ [tj. Chrystusa]: ieflizeby fie nie ták rządził: iáko Miłtrz y Pan iego iemu y rofkazał/ y ná łobie włytkiego przykład pokazał. CzechRozm 225.*

»znak pokazać« [w tym: czego (2)] (3): *thák fie oná miłość rozgłósi/ iz nie będzie mogł áni on áni oná/ łtąpić/ álbo iákiego naimnieyłzego znáku pokazać/ áby tyfiącą ludzi oczy tego nie podłtrzegály. GórnDworz Dd4; SkarŻyw 463; SapEpit B3v.*

a. *Dokonać czegoś, co jest skierowane bezpośrednio na kogoś; potraktować w określony sposób, wyświadczyć, wyrządzić (119) : Vczyńmy co tákowego. Miłość pokázuięgo. Ku Iezufowi miłemu [...]. Ktorego nam vmęczono [...] (-) Bá y owłzem miłe moje Pokážmy kochánie swoie. MWilKHist Cv; Iam cię nówiedził, [...] tyś miáło przyięcia, pokazał wielkie wzgárdzenie. ArtKanc E13v.*

pokazać komu (66): SkarJedn d5v; ktorą też hoyność przy fundatorze [...] Biłkupie Wileńkim/ z máiętności fwey wiekiuście Kollegium temu Wileńkiemu pokazał SkarŻyw A2v, 455, 572; Alexánder mośiężnik wiele mi złego pokazał WujNT 2.Tim 4/14; SarnStat 63, 349, 882. Cf Zwroty, W przen.

pokazać (na)przeciw(ko) komu, przeciwko czemu (17): GórnDworz Y5v; Strum R3; iabym miał pogárdzić [...] Pánem włytkiego? A pewnie bym tym łámym wzgárdę przeciw niemu pokazał/ gdybym nigdy przed nim doległóści fwych áni opowiedał/ áni iego ná rátunek wzywał. CzechRozm 203v; ModrzBaz 122. Cf Zwroty.

pokazać przez co (1): iáko to ieft niezmierna Bofka miłość y obffita łáfká iego/ ktorą zá wielkim miłósięrdzim swoim/ włytkim nam przed tym pokazał przez Krztu świętego przyięcie KarnNap A4.

pokazać czym (2): Tákże będąc w takowej [...] płomieništey miłóści/ czále dwie lecie: łtrzymála fie iednák od tego/ iz żadnym znákiem chęci oney wielkiej/ dobremu pánu nie pokazała GórnDworz Aa4v; SkarŻyw 305.

pokazać nad kim (13): Pátryárchowie ábo Biłkupi Miáłta onego [tj. Konstantynopola] [...] poczęli fie nád Kátędrę Rzymłką mátkę łwą wyność [...]. Nie lubiłtego [!] Pan Bog: y pokazał nád onym Páńłtwem/ co też był o podobną wzgardę zwierzchności fwey powiedział: ktorzy mną pogárdzáią/ będą łámi zniewáżeni. PowodPr 32. Cf »pokazać litość«, »łaskę pokazać«, »pokazać miłósięrdzie«.

pokazać w czym [= za pomocą czego] (8): PAn Bog [...] w tym pokázác nam raczył obfite miłósięrdzie swoie/ łáfkę niezmierną/ y miłość práwie Oycowłką/ iz choćiálmj grzełznymi [...] byli/ iednák [...] go [tj. Syna Swego] ná śmierć zá nas wydał KarnNap C2v; A Bolesław vmiał ták wielkiego gościá [tj. cesarza Ottona] częłtówác: włytkę mu hoyność/ ludzkość/ vkladność/ w dołtátku/ w vpominkách bogátych y dárách pokazał. SkarŻyw 357, 346, 598; PaprUp C3v; SarnStat 965, 1140; PowodPr 80.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): PowodPr 32 cf pokazać nad kim.

W charakterystycznych połączeniach: pokazać dobrą wolą (3), hoyność (2), kochanie, nieposłuszeństwo, nieprzyjaźń (2), szczodroblivość, ukłádnóść, wiele złego, wzgardę (wzgárdzenie) (2).

Zwroty: »chęć pokazać« [w tym: komu (6), ku komu (3)] = gratos se reddere JanStat (9): GórnDworz Cc4v, Dd2; iefcze on Krol wtijm wielka chec pokazał poddanem swoim ze dziatki łwe iuz podroflę zlecil do nauki dwiema Polakom PaprUp C3v; SarnStat 136, 450, 1140; chciał Pan Bog/ áby ludzie

oną taką drogą chęć ku Pánu Bogu pokazáli/ onę dla niego nie bárzo lekką pracą podeymuiąc. *SkarKaz* 40b, 41a, 454b.

»pokazać dobrodziejstwo« [w tym: *przeciwko komu* (1)] [szyk zmienny] (2): Wolthat erzeigen. Dobrodziejstwo pokázác. Facere gratum. *Calag* 574b; *CzahTr* K3v.

»pokazać [nad kim] litość« (2): *LatHar* 423; ktory chcąc pokázác swoię Litość nád vbogimi, by nie pozdycháli Od głodu, kazał wżyftkich, pod czás žimy, w Iásiech [tj. w *Jassach*] Ná łtaw zágnác, y wkoło lód o nich obrábác, Ze rázem do iednego wżyftcy potonęli. *CiekPotr* 23.

»[komu] ludzkość pokazać« (3): Wiele mam dobrodziejftwá od was rodzicow moich/ ále mię wftyd/ iż moi towarzyszy łtudenći/ kilá kroć mię v siebie zá wálzú wiadomościú czćili/ á iam im iefzcze nigdy tey ludzkości niepokazał *SkarŻyw* 134, 357, 597.

»łaskę pokazać« [w tym: *komu* (20), *nad kim* (2), *przeciwko komu* (1)] = *favore prosequi JanStat* (26): *GórnDworz* L, Dd3; *CzechRozm* 93v *marg*, 94, 208v, 215v, *v; *KarnNap* A4, C2v; A po łtu y piąćdzieśiat dni/ wfpomniał P. Bog ná Noego/ y ná łtworzenie swoie zwierzętá ony/ iż im przywroćić ziemię/ y nád nimi łáfkę swoię pokázác miał *SkarŻyw* 270, 482, 593, 597, 598 [2 r.]; *CzechEp* 188; *ActReg* 118, 170; *LatHar* 29, 295, 585; chcąc téż przeciwko nim ofobliwie łáfkę y przeciwko ich kmiećiom wżyftkim pokázác/ którzy w przerzeczonéy žiemi Bełzkiéy miefzkáią: od wżyftkich y kożdych zofobná dáni [...] wymuiemy *SarnStat* 1055, 349; DŻiękuię tobie o prawdziwy łynu Bogá żywego/ zá tak wielką łáfkę/ którąś raczył pokázác wżytkiému rodzáiowi ludzkiému/ żeś raczył przyść w człowieczéy náturze ná ten nędzny á mizerny świat *SiebRozmyśl* E2v; *SkarKaz* 488b; *SapEpit* [B2].

»pokazać miłosierdzie (a. bogactwo, a. skutek miłosierdzia)« [w tym: *komu* (11), *nad kim* (8)] = *commisereri, compati JanStat* (19): proś łerdecznie Páná Bogá zá tym dziećiatkiem/ áby [...] bogáctwá miłosierdzia swoiego nád nim pokazał *KarnNap* C2, C2v; *SkarŻyw* 135; Prosił zeby ich KIM przy praerogatiwach y Starostwach ich zostawił ato miłosierdzie nád nimi pokazał *ActReg* 171; Wfpomni [...] ná ono miłosierdzie/ ktoreś Lotrowi ná krzyżu pokazał/ mowiąc: Dżisia zemną będziefz w ráiu. *LatHar* 294, 5, 30, 46, 72, 73 (13); *SarnStat* 1097; *PowodPr* 80.

»miłość pokazać« [w tym: *komu* (10), *przeciw(ko) komu* (5), *ku komu* (3)] = *zelum ostendere JanStat* (20): Thám Polacy pokazáli miłość przeciwko pánu łwemu. *LeszczRzecz* A6v; *GórnDworz* Y5v [2 r.], Cc4, Dd2, Dd3v; *KuczbKat* 375; *MycPrz* II Dv; *KarnNap* C2v; A czym mozem/ więcey miłość ku Pánu y Bogu náłzemu pokázác/ [...] iedno gdy dla niego vmieramy? *SkarŻyw* 305, 2, 91, 500, 520; *SarnStat* 978; Mátká gdy śle łynowi w dáleką kráinę pieniądze: nie myśli o tym iż zginą. á by dobrze zginęły: oná z miłości łwey ktorą dziećięciu pokazála/ ćiefzy fię *SkarKaz* 383b, 41a, 154b, 159a; *VotSzl* Bv; A iefzcze więtfzú miłość [*Chrystus*] pokazał/ gdy zdrowie y żywot łwoy dał nie zá iedno kroleństwo/ ále zá wżytki ná świecie ludzie *SkarKazSej* 665a.

»posłuszeństwo pokazać« [w tym: *komu* (1), *ku komu* (1), *przeciw komu* (1)] (2): *CzechRozm* 85; A Izáák przyzwawłży Iakobá: rozkazał mu/ aby z tey žiemie w ktorey miefzkáli/ żony niebrał [...]. Wczým Iakob powolność swoię ku miłym rodzicom y posłufzeństwo pokazał/ y nád wołú y rádę oycá łwego/ żony niebrał. *SkarŻyw* 346; *CzechEp* 188.

»[komu] skutecznie pokazać« (1): A day Pánie Boże/ ábyście taką chuć ku fwe mu powołaniu w łobie wżycy czuli/ iáką my [...] z łáiki miłego Bogá [...] w łobie poniekať czuiemy/ będąc páłterzem y Biskupem wálzym/ którą też [...] chcemy wam fkuteczniey zá pomocą iego świetą pokázác *KarnNap A2*.

»pokazać po sobie« [w tym: komu (1), przeciw komu (1)] [szyk zmienny] (2): żebyś był gotow w drodze tey [...] nie tylko też sławę dobrą y máiętności/ ále też y żywot wtrácić. [...] Iákoż też to wżycťko łam Pan Chriřtus po łobie przeciw Oycu fwoiemu pokazał: gdy puściwřzy imo łie hańbę y zelżywość/ [...] był iemu [tj. Ojcu swemu] połufzny áż do śmierci krzyżowej. *CzechRozm 227; CzechEp 188*.

»wdzięczność (a. wdzięczności, a. gratitudinis znak(i)) pokazać« [w tym: komu (3), (na)przeciw komu (2)] = *vices impendere JanStat (7)*: Gdym łobie spilnoćią wważał/ iákobym mogł znak nieyáki *meae debitae gratitudinis* náprzećiw. W.W. pokázác *KwiatOpis A2; HistLan A4; CzechRozm 205v*; á tym troiákim dziek oddawaniem/ bárzo dobrze wdzięczność zá dobrodzieyćwá Pánu pokazełz. *LatHar 559, 144; SarnStat 999; CiekPotr 46*.

»pokazać widomie« [w tym: komu (1)] [szyk zmienny] (2): chcieli Dworzánin pokázác widomie bialeygłowie miłość fwą/ y wczynić onę łobie fkłonna/ rychley czym innym niź liřty [...] moze przyść do tego *GórnDworz Cc4, Cc3*.

»wierność pokazać« [w tym: przeciwko komu (2), komu (1)] (3): (nagł) *Cło Kázimiérskié*. (–) DŁa zařług y wierności miáftá nářzého Kázimiérzá Krákwofkiého/ które przeciwko Rzeczypópolitéy y nam/ w obronieniu pilnym y wiernym pokazało miáftá nářzého Krákwó. *SarnStat 965, 962, 965*.

»znacznie pokazać« [w tym: komu (1), w kim = przez kogo (1)] (2): *GórnDworz Cc3*; on iáko mądry y řprawiedliwy/ zářádził wřprawiedliwienie człowiecze/ ná łámey łáńce řwey: którą nam znacznie pokazał w namileyřzym řynu řwym Iezufie Chriřtufie *CzechRozm 215v*.

W przen (7) :

Zwoty: »pokazać przed oczyma [czyimi]« (1): Otoźci to ieft M.K. potomřtwo tych ludzi [tj. *walecznych Polaków*]/ otoź tyřz řerczá y chćiwości/ kthore gotowi łam pokazać záwřdzi przed oczymá W.K.Z. thylko rácz W.K.Z. obroćić łáfkáwe oko/ á wyřłuchać prořby ich *LeszczRzecz A6v*.

»pokazać twarz [jaką komu]« = *okazać coř* [szyk zmienny] (6): Pokaź twarz miłościwą IEzu Chryřte Pánie/ Tym ktorzy w wianku takim řwe máią kochanie. *LatHar 524, 533, 542, 551, 557; [Józef, tj. utwór Gosławskiego]* ná tym przeřtanie, y tym łie wćiefzy, kiedy łie W. M. mému M. Pánu podobác będzie, [...] tym wdzięcznieyřzą twarz mu pokazełz, imeř łie W.M. bárziéy w tym řtanie bezzeńłkim wkochał. *GosłCast 7*.

Przen (2) :

pokazać nad kim (1): Łácno ćiefzyć chorého gdyřmy zdrowi łami: Lecz kiedy toź náđ námi Niefortuná pokaże: tám więc człowiek czuie/ Ze co drugim chćiał rádzić/ łam řye nie rátuie. *KochPieř 39*.

Zwrot: »twarz [jaką] pokazać« (1): Ani pláź gdyć Fortuná twarz iáfną pokaże/ Ni łię mořtem kładź gdy ćię niepogodá řkarze. *RybGęřli C*.

b. Dokazać, potrafić [cum inf] (1) : A cożes o Stefanie walecznym rozumiał/ Ktory w ták trudney ziemi/ y zley walczyć vmiał. Kędy żaden Krol inży nigdy nie dokazał/ Aby w ták zle niewczáły dáley być pokazał. *KmitaSpit C3.*

c. Spowodować [w tym: z podmiotem nieosobowym (3)] (6) : Ale iáko tho nie może być/ áby to dziecię miáło mowić/ ktoreby ludzi nigdy mowiącz nie fłycháło/ [...] ták też y te cnoty kthore w nas fą s przyrodzenia/ żadną miárą fłutku fwego pokazać nie mogą/ iefli im ćwiczenie nie da pomocy. *GórnDworz Ff3;* iż iuz prawda Ewanyeliey fwiętey wymyflý ludzkyemi będąc zátłumiona/ nie może w ludzyoch pokázác tákowey popráwy iáko ná on czás okázowáá zá Apoštołow s. *RejPos 8; SkarJedn 84.*

pokazać komu (1): że mi Bog dał fługę cnotliwého/ pokazał mi tákíe pożytki/ o ktorychem ia nigdi niemyfláł. *Strum R.*

pokazać czym (1): [Jeśli nie nagrodzisz dobrego urzędnika] Miáfto pozitku który ón pokazał pracą fwą/ prędko fye wniwécz obróci *Strum Q4v.*

Zwrot: »efekt pokazać« = poskutkować (1): A iefliby to błoto nie záraz effectu fwego pokazało/ á guzów/ álbo twardości tákich nie miękczyło/ máściámi iem pómagaymy *Oczko 17.*

4. Zaświadczyć o czymś, być wyrazem, przejawem, dowodem czegoś [w tym: kogo, co (15)] (17) : W tańcu zálie iedno fćapienie/ pokaże vmieiętnóść. *GórnDworz Fv; SkarJedn 266;* [flegmatyk jest] w fprawách nie rychły/ leniwy/ ospály: którého iefli nie twarz/ tedy plwánié fámo pokaże *Oczko 34;* Ale dwa iednák przed wżytkimi byli [...] Fiedur/ á Borzuy/ wielkich domow obá/ Co lámá moglá pokazać ofobá. *KochSz A2v; LatHar 506.*

pokazać kogo [= jaki jest] (1): Przeto Bias dobrze mowił/ iż vrząd pokaże człowieká: bo iák beczká/ poki w niey nic nie máłz/ poty nieznác by gdzie ciecż miáá/ [...] thák zli á fłáżeni ludzie/ rzadko fie czym nieprzyfłoinym popifzá/ áż dopiero kiedi ná vrząd wnida *GórnDworz Gg6.*

pokazać kogo, ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia bliższego (1): iż te poftępki/ y obyczáie/ ktore ia nie mam zá vczynki fłutheczne/ pokażą wneth człowieká/ iáki iefth w fobie. *GórnDworz M.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (2); że (2), zaimek pytajny (1)] (3): *ModrzBaz 6v, 19v;* gdyż wżyfcy prawie [używający cieplic]/ ták ná chęc do iédłá zdobywác fye máia: y napráwiwfzy iá/ á dobrze trawiać/ w tém pokázác/ że iem Cieplice pomógły *Oczko 32v.*

Zwroty: »jaśnie pokazać« (2): Krotko powiedáiac/ fámo ludzkie ná fwiecie życie/ iáśnie to pokázác może [planum facere potest]/ iáko wiele ciężkich złości chodzi zá niewiádomófcia iáko zá fłepotą *ModrzBaz 6v; ReszPrz 54.*

»przykład [czego] pokazać« (1): ci fzczeńliwfzy fá co płáczą/ y fłáia/ prágnąc fprawiedliwófcí/ á przedfię iey doftác niemogą/ niż ci co fie iey domowić [...] vmieyą/ bes BOgá. Ale iż Chriřtus nie tylko nas tego fłowy náuczál/ ále też y iáfný przykład tego wżyftkiego po fobie pokazał/ przeto fie godzi onego w tym fłuchác *CzechRozm 247v.*

»po sobie pokazać« (1): *CzechRozm 247v cf»przykład pokazać«.*

a. *O zjawiskach przyrodniczych: pozwolić stwierdzić w sobie coś rozpoznawalnego zmysłami (5) :* gdyż [woda ciepliczna] włańność którego krułzćá máiąć/ z przyłáđą śiárczáną/ łmák y wónią wżywáníu zwyczáynému przeciwną pokaże. *Oczko* 10v, 11 [2 r.].

Zwroty: »jawnie pokazać« (1): iefli łye iey [tj. siarki] [...] którój wodźie przymiészá/ wodę álbo ón dym/ práwie śiárczány/ [...] vczyni: iefli mniéy/ á w tym łye z którým krułzćem złączy/ óného krułzćá iáwnie pokaże włańności *Oczko* 6v.

»na oko pokazać« (1): wźiáwłzy w dole błótá/ á wody do niego thám téyże przydávłzy/ wárząc do tąd áż wodá wywrę/ tedy to co ná dnie zoftáníe/ śiárkę/ háłun/ łól/ álbo máteryą którój tám nawięćy/ ná oko pokaże *Oczko* 11.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (4) :* Anzeigung geben. Pokazáć/ et dáć znáć. Significare. Dare signum. *Calag* 30a; Bezeugen. Pokazáć/ et dowieść. Ostendere, probare. *Calag* 86b, 177b, 564a.

Synonimy: **1.f.** naraić, nastręczyć, polecić; **g.** zesłać; **2.a.a.** dowieść, oznajmić, podać; **aa.** wyliczyć, wymienić; **bb.** nauczyć; **γγ.** ogłosić, wydać, wydrukować; **d.** objawić, odkryć, wydać; **3.** potrafić, umieć.

Formacje współrdzenne cf KAZAĆ.

Cf **1. POKAZANIE, POKAZANY**

ZCh, MZ